

TORSDAG 26 MARS. NR 13/2015

Hörnet
Sidan 6

Konstmateriäl i kista ska förbjudas i Vasa

Sidan 5

Biskopsvalets ödestimme på scen

Sidan 12

► **DENNA VECKA:** BILAGA TILL ESBO SVENSKA OCH MATTEUS FÖRSAMLING

Stoppa våldet med öppenhet och nätverk

Radikal extremism lockar allt fler ungdomar från Sverige och Finland.

Kan Isis hitta dem, så måste vi kunna göra det, säger Mona Sahlin. Hon koordinerar Sveriges våldsförebyggande arbete. **SIDAN 4**

En stund möts vi

Sidan 10

Gör en gudstjänst där barnen får vara barn

Sidan 2

Dietrich Bonhoeffer hängdes i gryningen

Sidan 8

Skrönan om korset i Åbo domkyrkas torn

Sidan 13

LEDARE PATRIK HAGMAN

Kultur som är nära bankrutt

KP DET ÄR BEFOGAT att tala om att po-
litiken befinner sig i en kris i dag.
Det handlar inte bara om det kom-
plicerade internationella läget eller om den fars-
artade avslutningen på riksdagens och regering-
ens mandatperiod. Krisen finns på en djupare
nivå och syns i hur tomt det politiska talet bli-
vit på innehåll.

Ta talet om tillväxt som exempel. Det är rätt up-
penbart att det finns bra tillväxt och dålig tillväxt.
Tillväxt i försäljning av fossila bränslen, vapen
eller plastpåsar är objektivt en dålig sak, med-
an tillväxt i sådant som förnyelsebar energi, god
litteratur och ekologisk mat är en bra sak. Men
politikerna pratar om tillväxt i allmänhet så att
dessa skillnader försvinner.

Det samma kan sägas om talet om att ”skapa
jobb”. Det behövs fler jobb som handlar om att
utföra viktiga saker, där människorna känner att
de gör något meningsfullt. Vi behöver bli av med
den typ av jobb där människor sliter ut sig för att
hantera onödigt byråkrati. Eller innovationer, ett
annat av politikens bingo-ord. Om det sker inno-
vationer i material som håller bättre, kräver min-
dre energi och fyller viktiga funktioner är det en
bra sak. Om strävan efter innovationer resulter-
ar i ännu fler elektroniska konsumentprylar som
snart hamnar på de växande sopbergen i Afrika
är det ett problem, inte en lösning.

VAD HAR alla dessa exempel på politikspråk ge-
mensamt? Jo, att de döljer viktiga frågor, frågor
som om de togs på allvar på riktigt skulle kunna
öppna upp en diskussion om hurudan värld vi vill
ha, hurudant samhälle vi vill skapa.

Den typen av diskussion är nödvändig för att
ord som ”demokrati” ska ha någon verklig bety-
delse. Demokrati, och det ska stå för något vik-
tigt, kan inte garanteras av vissa strukturer och
institutioner, så som val vart fjärde år. Personval
skapar dragning mot personfixering och politi-
ker som måste bekymra sig mera över sin ima-
ge än sina mål. Partiväsendet skapar maktpoli-
tik där det blir viktigare att
vara den som bestämmer än
vad man beslutar sig för. Allt
detta skapar ett vakuum där
makten borde vara.

Den finska staten har kan-
ske inte någon dragning mot
det totalitära som visar i vis-
sa andra länder. Men allt me-
ra verklig makt glider över i
andra aktörers händer, aktörer som inte valts av
någon och som inte kontrolleras av någon. De-
mokratin är ständigt hotad. Under åren som led-
de upp till första världskriget var det en utbredd
tanke att världen behövde ett krig, för att rensa
bort en degenererad kultur. Få tänker så i dag,
men det är inte omöjligt att vi närmar oss en lik-
nande känsla av att vår politiska kultur närmar
sig bankrutt.

Finns det alternativ? Kan vi införa mera demo-
krati i stället för att kapitulera för finansintressen
och nyfeodalism?

Det finns inte längre några allvarliga praktiska
problem med mera direkta typer av demokrati –
vi röstar ju om både det ena och det andra fram-
för teven eller på datorn dagligen.

Tiden är mogen.

”Allt detta ska-
par ett vakuum
där makten bor-
de vara.”

PROFILEN: CECILIA RÅDMANS-
VESTERHOLM

”Jesus sa: Låt barnen komma till
mig. Då ska kyrkan vara sådan att
barnen kan komma.”

Rum för
små och
livliga

Cecilia Rådmans-Vesterholm vill ta barnen med sig när
hon går i kyrkan, och eftersom barn är svåra att för-
ändra är det kyrkan som måste bli barnvänligare.
– Vi har lyckats. Våra barn vill verkligen komma till kyr-
kan.

TEXT OCH FOTO: SOFIA TORVALDS

När jag ringer på dörrklockan till det
blå huset i Gerby, Vasa, är det många
små som skriker högt av iver. **Cecilia
”Sissi” Rådmans-Vesterholm** har hem-
maförmiddag tillsammans med bar-
nen **Mikaela, Elias, Simon** och **Mathi-
as**, och medan vi bänkar oss vid köks-
bordet bygger de koja på soffan, bär
omkring på katten Prickis och försö-
ker locka mig till badrumsmörkret för
att titta på en snögubbe som byter färg.

Men Cecilia Rådmans-Vesterholm
ser inte alls ut som en sliten småbarns-
mamma. Hon ser ut som någon som
älskar det liv hon lever.

– Jag orkar jättebra. Det här är den
bästa tiden i mitt liv, säger hon.

Hon har varit hemma med barnen
sedan Mikaela föddes, och vill vara det
i ett par år till, tills minstingen Mathi-
as fyller tre.

– Eftersom jag är frisör och egenfö-
retagare är det bäst så. När jag är hem-
ma är jag hemma, och när jag börjar
jobba satsar jag på jobbet. Jag vill vara
med barnen när de är små.

Vill ge barnen en tro

Cecilia Rådmans-Vesterholm växte upp
i Esse med sina föräldrar, en äldre och
en yngre syster. Hon flyttade till Vasa i
och med frisörstudierna, och stannade.

– Jag växte upp med en barnatro, en
grund att stå på. Men det var först i och
med barnen som jag blev aktivt enga-

gerad i församlingens verksamhet.

Numera pensionerade Vasaprästen
Gunnar Särs ringde henne och und-
rade om hon inte skulle vara intresse-
rad av att bli medlem i en gudstjänst-
grupp som planerar familjegudstjäns-
ter. Det ville hon.

– Vi har lyckats utveckla gudstjäns-
ter som barnen verkligen vill delta i.
Jag försöker ge barnen en gudstro, men
det är en stor hjälp att vi är aktiva i för-
samlingen.

Hon riktar ett särskilt tack till bar-
nens dagklubbsledare som gjort Bi-
belns värld så levande för barnen att
Elias i somras längtade hett efter lika-
dana sandaler som Jesus hade.

Den gudstjänstgrupp hon är med i
består av fem personer. De planerar fa-
miljegudstjänster som man ska kunna
ta barnen till, hur små och livliga bar-
nen än är.

– Jag frågar hela tiden mina barn hur
de skulle vilja ha det i kyrkan. De ville
sjunga tillsammans med de andra dag-
klubbsbarnen, alltså skickade vi ut in-
formation och bjöd in dagklubbssbarn
från alla församlingens klubbar.

När de bekanta dagklubbssånger-
na sjöngs i kyrkan kändes det tryggt.

– Prästen sa att barnen fick sitta i al-
targången och då hängde jag och min
man **Kaj Vesterholm** med. Då vågade
andra föräldrar göra samma sak.

Att planera gudstjänst på barnens

villkor handlar om att hitta medel för
att illustrera gudstjänstens olika ele-
ment. Aktiviteterna behövs för att bar-
nen inte ska bli uttråkade och rastlösa.

– Det kan handla om ljusständning el-
ler bönestenar, om att förklara för bar-
net att en mörk sten till exempel kan
symbolisera något svårt som man vill
be för. Barnen gillar att dela ut infolap-
par eller programblad vid dörren, eller
att hjälpa till med kollekten.

Vid den senaste familjegudstjänsten
hade de en korg med stenar som barnen
fick dela ut till alla gudstjänstdeltagare.

– Stenarna var en symbol för den
synd vi bär på, och dem fick man lämna
ifrån sig vid syndabekännelsen.

En annan omtyckt programpunkt har
varit mjukisdjurskollekten. Barnen har

KYRKPRESSEN KONTAKTA REDAKTIONEN

Ansvarig chefredaktör May Wikström tfn 040 153 0313 may.wikstrom@ kyrkpressen.fi	Redaktion i Österbotten Norrmalmsgatan 21 A 68600 Jakobstad tfn 040 831 3599	Johan Sandberg (Österbotten) tfn 040 831 3599	Bank: Danske Bank IBAN: FI34 8000 13011585 40 BIC: DABAFIHH
Redaktion i Helsingfors Sandvikskajen 13 00180 Helsingfors tfn (09) 612 615 49/ 040 831 6545	Redaktörer: e-post: fornamn.efternamn@ kyrkpressen.fi	Sofia Torvalds tfn 040 831 6748	Paradbild: Heidi Hendersson
E-post: redaktionen@ kyrkpressen.fi	Christa Mickelsson tfn 040 831 6788	Webbredaktör: webred@kyrkpressen.fi	Tryck: Botnia Print, Karleby
	Michaela Rosenback tfn 040 831 6322	Layout: Malin Aho tfn 040 831 6902	Utgivare: Fontana Media Ab

KYRKPRESSEN ANNONSINFORMATION

Annonssredaktör: Erika Rönngård tfn 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi	Lämnar in din annons utan extra kostnader via annonsverktyget på www.kyrkpressen.fi! För familje- och rad- annonser per telefon, mejl eller post tillkommer 5 euro i serviceavgift. Kyrkpressen utkommer normalt på torsdagar och inlämning av annon- ser sker senast torsdag veckan före. Radannon- ser bör inlämnas senast kl.12.00 på torsdag	veckan före. För mera detaljer se mediekortet www.kyrkpressen.fi Annonsförsäljning: fornamn.efternamn@ kyrkpressen.fi Leif Westerling , tfn 050 329 4444, fax (09) 278 4138 Jonny Åstrand , tfn (06) 347 0608, eller 0500 924 528, fax (06) 347 1018	Prenumerationer och adressändringar: tfn 040 831 6614, prenumeration@ kyrkpressen.fi . Adressändring sker auto- matiskt via din församling då du gör flyttanmälan. Om du har prenumererat via Kyrkpressen kontak- tar du oss. Prenumerationspriser: Finland & Norden 65 € Utlandet 84 €
--	--	---	---

fått ge mjukisdjur i stället för pengar, och mjukisarna har gått vidare till sjukhusets barnavdelning eller sålts för att inbringa en liten peng till församlingen.

Ge dem en uppgift

Det som är viktigt att tänka på är att barn tycker om att vara behövda, att ha en uppgift. Liksom vi alla.

– Senast fick Mikaela tända det stora ljuset för dem som dött. Mina barn älskar att gå i kyrkan och frågar när vi ska gå nästa gång!

Predikan hör till gudstjänstens svåra programpunkter – hur predikaså att både vuxna och barn får något ut av det?

– Hos oss illustreras predikningarna ofta med dockor, och det har fungerat överraskande bra, till och med då äm-

CECILIA RÅDMANS-VESTERHOLM säger att kyrkan blivit viktig för barnen. – Efter en gudstjänst med få andra barnklubbsbarn kom en äldre dam och tackade Mikaela för sången. Då växte hon tio centimeter.

net inte varit det allra barnvänligaste.

Den familjegudstjänst Cecilia Rådmans-Vesterholm själv planerar och medverkar i ordnas två gånger om året, men eftersom församlingen också har andra gudstjänster riktade till barn kan man räkna med att få besöka en barnvänlig gudstjänst ungefär en gång i månaden.

Drömmen är naturligtvis att kunna göra det varje söndag.

– Men det ställer krav på både planering och längd. Man kan inte ta barnen med till en gudstjänst på 1,5 timme, det orkar de inte med. Våra gudstjänster ska inte vara längre än en timme.

Varför är det så viktigt att ha barnen med sig i kyrkan?

– För mig är gemenskapen i kyrkan

en central del av min tro. Det är viktigt att också barnen får känna samma gemenskap och träffa andra barn och vuxna som tror.

Hon menar att det är viktigt också för de andra gudstjänstdeltagarna.

– Nu senast var det en pensionär som kom fram till mig alldeles tårögd och var så glad över att ha barn i kyrkan och höra dem sjunga.

– Jesus sa: Låt barnen komma till mig. Då ska kyrkan vara sådan att barnen kan komma, säger hon och funderar en stund.

– Är jag för hård nu? Men de är ju vår framtid, våra barn. Om de inte får en gudstro och för den vidare, vem ska då göra det?

CECILIA ”SISSI” RÅDMANS-VESTERHOLM

FAMILJ: MANNEN KAJ, BARNEN MIKAELA, 5, ELIAS, 4, SIMON, SNART 3, OCH MATHIAS, 1,5 ÅR.

FRISÖR OCH EGENFÖRETAGARE, JUST NU LYCKLIG HEMMAMAMMA SEDAN FEM ÅR TILLBAKA.

GILLAR ATT PROMENERA OCH GÅ PÅ GYM – FÖR DET MESTA TILLSAMMANS MED BARNEN.

Vill bygga en toalett i kyrkan

ÅLAND. Saltviks församling har begärt ett utlåtande om möjligheten att bygga en toalett i kyrkan, skriver tidningen Åland.

Det finns ännu inga byggplaner, men församlingen hör sig nu för hur man kan gå tillväga för att Saltviks kyrka ska kunna få en toalett.

Handläggare och överantikvarie **Elisabeth Pala-**

marz vid museibyrån Kulturarv Åland kommer att utreda frågan genom att diskutera tillsammans med församlingen och sakkunniga.

– Sedan ska frågan förankras hos berörda myndigheter i riket, Kyrkostyrelsen och museiverket för att få fram slutsatserna, säger Palamarz till tidningen.

Lång väntetid för rådgivning i Åbo

FAMILJERÅDGIVNING. I Åbo är väntetiden till församlingarnas familjerådgivare upp till tre månader, skriver Åbo Underrättelser.

Enligt chefen för familjerådgivningscentralen i Åbo och S:t Karins kyrkliga samfällighet **Sari Sundvall-Piha** växer köerna hela tiden. Hon säger att en orsak till den ökade efterfrågan är den ekonomiska situatio-

nen och att många familjer har svårt att få ekonomin att gå ihop. Samtidigt har medlemsflykten från kyrkan försämrat församlingarnas ekonomi.

– Församlingarnas inkomster minskar, och de krympande resurserna gör att köerna växer, säger Sundvall-Piha till ÅU.

I fjol hade centralen i Åbo 830 kunder.

Uppståndelse kring dagorder

VALDEBATT. Det blev uppståndelse i Berghälls kyrka förra veckan, då Vänsterförbundets riksdagskandidat, prästen och författaren **Kai Sadinmaa**, klistrade sin egen ”dagorder” över Man-nerheims dagorder.

– Min tanke var att uppdatera dagordern genom att ta ställning mot de växande samhällsklyftorna, säger Sadinmaa till Iltaalehti.

Sadinmaas påhitt ledde till upprörda känslor i publiken och några avlägsnade sig. En av dem som lämna- de debatten var Samlingspartiets kandidat **Atte Kalleva**.

– Jag hade inte väntat mig så häftiga reaktioner, men de visar ju att min provokation var lyckad och väckte diskussion, tyckte Sadinmaa efter debatten.

Ingen föds till extremist

RADIKALISERING. Allt fler unga från Norden sällar sig till militanta extremistgrupper. Det förebyggande arbetet på lokalplanet är viktigt.

TEXT OCH FOTO: MAY WIKSTRÖM

Tarja Mankkinen är chefför den enhet vid inrikesministeriet som ska förebygga extremism. Hon minns ett replikskifte med Sveriges demokratiminister för några år sedan. ”Kunde vi inte göra något tillsammans när det gäller arbetet mot våld?” Visst. Bra tanke. Punkt.

Detta var före Syrienkrisen och terrororganisationen Isis framfart i regionen. I dag är behovet av koordinering stort. Våldet rör sig över alla gränser och påverkar både dem som packar ryggsäcken för krig, dem som återvänder och dem som blir kvar. Radikaliseringen av unga i de båda länderna var temat för ett seminarium på Hanaholmens kulturcentrum i veckan.

Demokratin är skadad

I Sverige är **Mona Sahlin** nationell samordnare mot våldsbejakande extremism. Hon har befogenheter att ålägga kommunerna att se över sina förebyggande nätverk. I hennes fullständiga titel – som hon citerar långsamt i sin helhet med den skickliga retorik som är hennes varumärke – ingår formuleringen ”värna demokratin”.

– Det är viktigt att säga. Mitt arbete handlar inte bara om dem som blir utsatta för våld utan också om den tystnad och rädsla som uppstår. När det blir så är demokratin redan skadad.

Hon räknar upp vad hon inte är: inte polisen, inte heller en åsiktspolis.

– Det är inte fel att vara radikal, arg eller rentav förbannad till exempel på Assads regim. Men det är fel att i religionens eller ideo-

logins namn ta till våld.

Sahlin vill också bygga upp ett försvar mot radiakala aktörer som håller måttet. Där måste fördomar ersättas med sakkunskap:

– Många vägrar tro att Isis är den rika, skickliga och välorganiserade terrororganisation som den verkligen är, säger hon och visar glimtar av den stora propagandaapparat terrororganisationen har.

– Om Isis kan hitta och fånga upp våra ungdomar, varför kan inte våra vuxna se dem i tid? frågar hon.

Samma tanke finns i det arbete som görs i Finland. I Helsingfors, Åbo och Uleåborg koordinerar myndigheter och organisationer krafterna i den så kallade Ankarverksamheten.

Binda i skam

Ett av de stora problemen är den skam som de unga och deras familjer upplever. Mona Sahlin berättar om en mamma från Rinkeby som i somras gick ut med hur hennes 17-åriga dotter värvats av Isis och åkt till Syrien. Här om veckan träffade Sahlin mamman och berömde henne som ett gott exempel.

– Hon sa till mig: ”Mona, du är så naiv! Alla tittar på mig för att se – får hon någon hjälp?” Men i stället för hjälp hade mamman mött både hot och hat. Nu säljer hon allt hon har för att själv åka ner och leta efter sin dotter. Hon blev exempel på hur man inte ska göra, säger Sahlin.

Hon berättar också om reaktionen när en amerikansk föreläsare beskrev det nätverk hela hans samhälle

MONA SAHLIN kallar sig skämtsamt ”en egen liten myndighet”. Hon har befogenheter att skapa lokala nätverk i arbetet mot våldsamt extremism i Sverige.

BRED PANELDEBATT med bl.a. Tarja Mankkinen och Hundedra Assaffa, från Unga muslimer. Diskussionsledare, redaktören Sara Rigatelli.

snabbt byggde för att rädda sina ungdomar när två av dem – i en kommunitet på flera tusen – hade åkt till Isis.

– Då blev det knäpptyst bland publiken i Rinkeby.

För det är så många som har åkt därifrån, men ingen talar om det!

Parallell till Lalli

Vad tänker då muslimska

ISLAMSKA FÖREBILDER behövs. Både i nutid och de goda historiska, ansåg läraren Eeva-Liisa Leskinen.

unga om Isis och al Qaida?

Eeva-Liisa Leskinen undervisar i islam, från förstaklassare till gymnasister. Hon delade sina erfarenheter, särskilt bland eleverna

i de högre klasserna.

– De har väldigt svårt att få grepp om sin identitet.

Hon anser att de unga har för grundna kunskaper om vad deras egen religion

SKRIVA SJÄLAVÅRD

Skriv ner dina bekymmer

Bekymrad? Nu kan du skicka brev till kyrkan och få svar. Församlingarnas brevvård är ett nytt sätt att få stöd och själavård i jobbiga situationer. Korrespondensen mellan den som behöver hjälp och den

som ger den sker i brevform.

– När man skriver får man klarhet i det som bekymrar en och utrymme att samla sina tankar. Nya synvinklar öppnas. Att skriva för hand är annorlunda än att skriva på ett tangentbord, säger **Titi Gävert**, som koordinerar kyr-

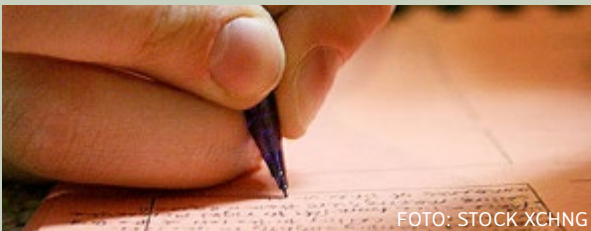

FOTO: STOCK XCHNG

kans samtalstjänst.

Själavården i brevform

är ett tillägg till de själavårdande tjänster som

kyrkan erbjuder. Samtalstjänsten, nättjänsterna och kyrkans chat försvinner ingenstans.

Idén bakom brevväxlingen kom från den lutherska kyrkan i Tyskland, som erbjuder själavård i form av brevväxling redan en tid.

Den som vill skriva till kyrkan kan skicka sitt brev

till adressen: Församlingarnas brevvård, PB 210, 00131 Helsingfors.

Man får ett personligt svar på brevet inom några veckor, skrivet av antingen en person som är anställd i kyrkan eller en frivillig person som utbildats för ändamålet.

CHRISTA MICKELSSON

”Om Isis kan hitta och fånga upp våra ungdomar, varför kan inte våra vuxna se dem i tid?”

Mona Sahlin, nationell samordnare för att värna demokratin mot våldsbekämpande extremism

är, samtidigt som de är obehagliga med att kallas finländare. Hemma får de höra att de inte ska ”bete sig som finländare” samtidigt som andra förkunnar att de aldrig kan anpassa sig och ”bli riktiga finländare”.

– När någon frågar dem om de är finländare ser man hur de riktigt skruvar på sig.

I det läget kan en grupp som säger sig tala i islams namn kännas som ett lockande anarkistiskt alternativ, någon med kraft som står upp för islam och försvarar profeten Mohammed. Leskinen drar en parallell till bonden Lalli, som enligt legenden dräpte biskop Henrik på Kjulo träsk med en yxa. I berättelsen ser hon också en ton av den finska undersåtens uppror mot den imperialistiska överheten.

– När Usama bin Ladin var aktuell fanns det ett slags beundrande ”Lalli-fenomen” bland ungdomarna, säger hon.

Våga tala mer om tro

Mona Sahlin efterlyser ett större ansvar också från de muslimska församlingarna.

– Jagsaknar fortfarande en tydlig röst därifrån, öppenhet utan att skuldbelägga. Av alla grupper är de muslimska kvinnorna mest utsatta. Schalen är den tydliga religiösa symbolen. Därför handlar det också om att religionen blir utsatt, och en del av kampen är att skydda religionen i ett land som har religionsfrihet, rätt till att utöva sin religion, betonar hon.

Har våra samhällen skuffat i religionen i ett privat rum överlag?

– Ja, det kan jag hålla med om. Politik och religion ska hållas isär. Men vi har stängt in den i ett mörkt rum. Hur ska vi öppna ett samtal kring något som gäller ens identitet och eget val av tro utan att det blir skamfyllt eller blandas ihop med politik?

FRÅN 2016 kommer samfälligheten i Vasa inte att ta emot kistor som innehåller konstmaterial, varken för kremering eller begravning. Pekka Mäkinen, begravningsväsendets chef, misstänker att tofsarna på kistan på bilden är gjorda i konstmaterial. Timo Rantala till vänster jobbar i krematoriet.

Kistor i naturmaterial enda som duger i Vasa

BEGRAVNINGAR. Kistor tillverkade enbart i naturmaterial är det enda som duger i Vasa från och med 2016.

TEXT OCH FOTO:
JOHAN SANDBERG

Kisttillverkarna kommer att förse varje kista med tillverkarens namn och information om vilka material kistan innehåller. Den varudeklarationen fästs diskret på kistans undersida och kan avläsas med spegel innan kistan kremeras eller begravs. – Vi är föregångare i landet, säger begravningsväsendets chef **Pekka Mäkinen**. Redan för tio år sedan försökte vi få både Kyrkostyrelsens och ministeriernas tjänstemän att göra upp gemensamma direktiv för hela landet.

Det blev som ett flipperspel där ärendet bollades mellan myndigheterna. Mensist och slutligen är det församlingen som bestämmer vad vi begraver eller kremerar.

Konstmaterialet förbjuds i Reglementet för begravningsväsendet som gemensamma kyrkofullmäktige godkänt och domkapitlet fastställt. Innan beslutet fattades var Mäkinen i kontakt med både begravningsentreprenörer och kisttillverkare.

– Ingen har sett något problem med nyordningen och någon tycker till och med att övergångsperioden är onödigt lång, säger han. Två kistmodeller försvinner från marknaden helt, medan materialet byts ut på andra kistor.

Orsakerna till att samfälligheten förbjuder konstmaterial är både estetiska och

miljömässiga. Men ett förbud förbättrar också arbetarskyddet.

– Kistor beklädda med konstfibrer kan flamma upp plötsligt innan ugnsluckan stängts. Kistor som är gjorda i naturmaterial och trä antänds långsamt.

Förlänger användningen

Pekka Mäkinen räknar med en tio gånger längre livslängd för krematorier där endast naturmaterial bränns. I Sverige där kistorna är av naturmaterial klarar ugnarna 15 000 kremeringar medan siffran i Finland är 1 500.

– Våra traditioner med dekorerade kistor härstammar från Ryssland och den grekisk ortodoxa kyrkan. I Sverige har man länge haft kistor i naturmaterial.

Konstmaterial förmultnar heller inte. De som graver gravarna stöter därför of-

ta på tyger från kistor som gravlagts tidigare.

– Det fyndet är inte så trevligt.

Enligt de uppgifter Mäkinen fått är kostnaderna för kistor i naturmaterial inte nämnvärt högre.

– Men konstmaterialet är ofta mera töjbart och man kan lättare forma kistans överdrag i olika figurer med syntetiska tyger än med naturtyger.

Mäkinen tror att det finns förståelse för miljöaspekten, även om man måste va-

”Miljömedvetenheten har ökat och jag tror inte att det blir några problem.”

ra känslig då man diskuterar med sörjande anhöriga.

– Miljömedvetenheten har ökat och jag tror inte att det blir några problem.

I praktiken kommer kontrollen av kistorna att ske då begravningsbyrån levererar kistorna till kapellet. Det är begravningsbyrån som ansvarar för materialet i kistan och den som kan komma att behöva byta ut kistan vid behov.

– Problemet kan vara kistorna som är tillverkade i Estland eller Polen. Men begravningsbyråerna bör se till att inte köpa in sådana kistor.

Vasa går nu i bräsch men flera andra församlingar står i beråd att följa efter.

– Redan nu överväger bland annat Seinäjoki, Hyvinge, Esbo och Vanda att förbjuda konstmaterial. I Seinäjoki sker det när det nya krematoriet tas i bruk.

KYRKSLÄTT MARKTVIST**Kyrkans mark tvångsinlöses**

Miljöministeriet låter Kyrksläotts kommun tvångsinlösa den lokala kyrkliga samfällighetens mark. Det handlar om central tomtmark som kommunen vill använda bland annat för skolbygge. Kom-

munen och samfälligheten har förhandlat i fem år. Samfälligheten anser att buden hittills varit för låga. Utgångspriset från kommunens sida var 200 000 euro, i slutskedet drygt 100 000 till.

– Det är naturligt att församlingen har tyckt att det är för lite för sex hek-

tar inom huvudstadsregionen i centrum av en växande kommun, säger samfällighetens ekonomichef **Sirkkaliisa Cavonius** till Västra Nyland.

Samfälligheten hoppas på mellan 1 och 2 miljoner. Församlingarna överklagar nu beslutet i hopp om en värdering till gängse pris.

SAMMANSLAGNING ÅLAND**Specialutredare gör rapport**

Lars-Runar Knuts, som utsetts till specialutredare för en eventuell församlingssammanslagning på Åland, besökte ögruppen förra veckan.

Finström-Geta församlings fullmäktige skickade i april förra året ett initiativ om sammanslagningar till domkapitlet i Borgå och domkapitlet svarade med att utse Knuts till utredare.

– Jag ska ta fram bakgrundsfakta. Nu besöker jag de olika försam-

lingarna för att bekanta mig med situationen, sa Knuts till Ålandstidningen.

Hans arbete ska resultera i en rapport till domkapitlet, men först ska ett utkast gå på snabbrems hos de fyra berörda församlingarna på norra Åland.

Kultbok blir musikal i Jakobstad

MUSIKAL. Terazzohörnet var en central punkt i Jakobstads-ungdomarnas liv för fyrtio år sedan. Hörnet lever nu vidare i musikalen *Natten är ännu ung* med premiär i april.

TEXT OCH FOTO: JOHAN SANDBERG

Terazzohörnet är också en central plats i **Lars Sunds** kultbok *Natten är ännu ung* från 1975. Där hängde Eki, bokens huvudperson. Boken är igen aktuell då Jakobstadsnejdens Musikinstitut gör den till musikal i samband med sitt 40-årsjubileum.

En ny generation har vuxit upp sedan Terazzo stängdes och den här veckan inleddes rivningen av huset.

– Jag var bland de sista som hann hänga i Terazzohörnet. Kaféet var jag inne på redan som barn men jag var en så pass proper frikyrkopojke att jag inte var på nattklubben Källaren innan jag fyllt 18. Vi hängde mycket på stan före det, säger **Patrick Wingren**.

Patrick Wingren har skrivit musiken till musikalen, som har premiär den 2 april. Ett arbete som han slutförde så sent som för tre veckor sedan.

Även om han hör till en några år yngre generation än Lars Sunds Eki känner Wingren igen sig i boken. Och han tycker att boken fortfarande känns aktuell.

– Jag läste boken första gången när jag gick i gymnasiet. Nu inför musikalerna har jag läst den flera gånger på nytt. Jag reagerade på hur fräck och rå den är. Jag tycker Sund skriver på ett sätt som man kunde ha gjort i dag. Jag tror att folk kommer att känna igen sig väldigt bra, inte bara i Jakobstad utan också i Kiruna, Vittula eller Åbo. Det är samma story överallt: du bor på ett ställe och du vill därifrån.

I sitt tidigare jobb på Musikhuset stötte Wingren på den inställningen.

– Ungdomarna i dag har samma längtan. De som kommer härifrån vill snabbt bort. Jag ser det också i mina egna barn. Man kommer alltid att ha en hatkärlek till stället man vuxit upp på.

Men många kommer tillbaka. Wingren med familj hör till dem.

– Jag har åtskilliga gånger fått frågan varför vi är kvar här. På det svarar jag att vi varit borta men kommit tillbaka. Vi kom hit för femton år sedan från New York och stannade av en slump. Det fanns mycket gott i att återvända. Vi hade två små barn och plötsligt hade vi både barnvakter och möjlighet att låta dem springa omkring utan att följa dem med blicken hela tiden.

Men han känner igen sig i Eki.

– Det är många som gör det. Han är mångbottnad, reflekterande och ifrågasätter allt. Han undrar om människorna omkring honom är riktigt smarta.

PATRICK WINGREN vid de karaktäristiska pelarna vid Terazzohörnet i Jakobstad. Även om huset rivs kommer Terazzo att leva kvar i litteraturen och musiken.

Tudelad ungdomskultur

Patrick Wingren ser en tudelning i ungdomskulturen i Jakobstad, mellan dem som är kyrkliga och dem som inte är det.

– Den tudelningen var tydlig då jag var ung. Jag är inte riktigt uppdaterad på hur det är i dag men jag har på känn att den fortfarande finns. Men det har i all fall förändrats så att det inte längre anses syndigt att ta ett glas vin till maten.

Tudelningen är sannolikt en orsak till att det inte finns så många personer med kyrklig koppling i boken. Bibelbältet lyser med sin frånvaro.

– Det finns en jobbig bit i förhållandet mellan bokens Stena och hans pappa som är laestadianpredikant. Det är ju inte så vanligt att en laestadianpojke går en så helt annan väg än föräldrarna att han blir kommunist. Bokens karaktärer är ganska hårddragna.

Wingren ser också en annan andlig koppling.

– I boken finns ett sökande och en längtan som alla känner igen sig i. Boken är ärligt och uppriktigt berättad och jag tror att mycket i historien bottnar i Lars Sund själv. Komplexiteten och vemodigheten hos Eki är likadan som hos Lasse.

Wingren fick sin musikaliska uppföstran under ungdomsåren i Jakobstad.

– Vi var väldigt aktiva inom Betania

på den tiden. Församlingens ungdomskör uppförde flera musikalerna. Där skollades jag till det jag gör i dag. Betania startade en musikalboom som andra hakade på. I fyra, fem år var jag med i någon form av produktion varje vår.

Wingrens största verk

Musiken till *Natten är ännu ung* är det största sammanhängande verk Wingren skrivit. Det är nittio minuter långt.

– Allt sjungs eller spelas. Jag har komponerat sedan hösten och blev klar med de sista orkestreringarna för tre veckor sedan. Det blev lite bråttom.

Wingren har studerat och spelar gärna jazz. Men i musikalerna finns också andra element med.

– Parallellt med jazzstudierna har jag studerat all form av traditionell komposition. Det finns lite av allt i musikalerna. När det handlar om det unga gänget är det ganska mycket backbeat, pop och rock. Föräldrarna sjunger klassiskt vilket understryker människornas oförmåga att kommunicera. Avståndet till stackars Eki som när sin rockdröm blir ännu större och då föräldrarna sjunger som mest kör de över honom totalt.

Wingren började arbetet med musikalerna med att sammanställa alla bokens musikreferenser till en spellista. Han lyssnade på låtarna i listan och spelade schack i två månader

– Jag brukar göra så ibland. Jag lyssnar medan jag arbetar med vänstra hjärnhalvan då jag spelar schack.

– På ett sätt är musiken tidstypisk från tidigt sjuttital. Men tanken var från början att vi inte skulle göra en pastisch utan att musiken ska vara tidlös. Musikväven är mera progressiv än vad den kanske skulle ha varit i en annan musikal.

NATTEN ÄR ÄNNU UNG

- **Ungdomsroman** av Lars Sund från 1975. Tredje utgåvan utkom på Scriptums förlag i vår.
- **Musikal** med premiär den 2 april. Sexton föreställningar ges i Jakobstad i april. Musikalen engagerar nästan hundra personer.
- **Regi:** Marco Luponero Lindholm
- **Dramaturg:** Erik Norberg
- **Musik:** Patrick Wingren
- **I rollerna:** Filip Vikström, Filip Rosengren, Maria Wingren, Joel Forsbacka, Emil Lillkung, Annika Mylläri, Sören Lillkung, Fanny Forsander, Victoria Lampa, Julia Löf, Tove Nyberg, Emilia Backman, Daniela Dahlvik, Astrid Stenberg och Lars Brunell.

DEBATT LÄRA

”Ärkebiskopen söker inte Bibelns Jesus, han har en egen Jesus.”

Teologiska institutets generalsekreterare Ville Auvinen kritiserar Kari Mäkinen i en text om ärkebiskopens festskrift i tidningen Uusi tie.

KYRKOHANDBOK SVENSKA KYRKAN

Utdragen konflikt kring handbok

Kritiken mot Svenska kyrkans nya handboksförslag blir allt hårdare, rapporterar Kyrkans tidning.

Efter tidigare kritik hade de svenska kyrkomusi-

FOTO: ARKIVBILD

kerna väntat sig en nystart i handboksarbetet, men nu menar de att de senaste ändringarna skapat nya problem och att resultatet blivit ännu sämre än förr.

– Vi är oerhört gärna med och bidrar, och vi tycker att vi får gehör. Men så fort vi vänder ryggen till jobbar man samtidigt vi-

dare med det befintliga förslaget, säger **Mattias Wager**, domkyrkoorganisatör och representant för Musikaliska akademien.

Kyrkomusikerna anser att projektgruppen försöker förbigå dem och driva en egen linje. De undrar om deras enda funktion är att säga ja och amen.

– Det är deras, inte vårt förslag, säger **Mattias Lundberg**, kyrkomusiker och docent i musikvetenskap, till Kyrkans tidning.

Svenska kyrkans gamla handbok är från år 1986. Den första versionen av den nya handboken kom år 2012, nu diskuteras ett reviderat förslag.

Ett nytt liv börjar med en bostad

STÖDBOENDE. I Vasa har församlingarna gjort en insats för att hjälpa frigivna fångar på fötter igen.

TEXT: **SOFIA TORVALDS**

År 1985 gick en del av Gemensamt Ansvar-insamlingens medel till att skaffa bostäder åt frigivna fångar. Borgå stifts andel av pengarna gick till församlingarna i Vasa, och för dem köptes två enrummare. Förra veckan firade Vasa Stödboende r.f. 30-årsjubileum.

En av gästerna var **Jari**, som i slutet av 90-talet fick bo i en av bostäderna. Han fick höra om den via en av den finska församlingens diakonissor, som visste att han var i behov av en bostad.

– Då hade jag en strulig tid bakom mig, med många korta fängelsedomar och missbruk. Det var viktigt för mig att hitta en bostad, få livet på rätt bana och få ett slut på supandet.

Han hade stor hjälp av samtalen med diakonissan. Senare var han med om att grunda A-gillet i Vasa, och tolvstegsrörelsen hjälpte honom att börja ett nytt liv.

Man säger ofta att det är Gud eller kärleken som får en att ge upp alkoholen. Vilkendera var det för dig?

– Ingendera just då! Men båda kom in i bilden senare, ler han.

– Jag slutade supa för att jag höll på att förlora hälsan. I dag har jag varit nykter i tio år, och jag har ett bra liv.

Jari bodde i stödbostaden i ett år, sedan hittade han en hyresbostad på den fria marknaden. Han önskar att det fanns fler stödbostäder för folk med likadan bakgrund som han själv. Och mer stöd för dem som lämnar fängelset.

– Om man går via spritbutiken på vägen ut, då är det klippt.

Svårt behålla bostad

De instanser inom krimi-

DET HETER att det officiellt inte finns några bostadslösa i Vasa, men det är inte hela sanningen. FOTO: STOCK XCHNG

nalvården, socialvården och församlingarna som står bakom Vasa Stödboende har alla samma historia att berätta. De som lämnar fängelserna är kanske fria rent fysiskt, men största delen av dem kämpar med svåra rusmedelsproblem. De är fattiga, ensamma, arbetslösa, missbrukare och bostadslösa. Och får de en bostad men saknar tillräckligt stöd har de svårt att behålla den.

– Stödboendets historia vittnar om att vi fått sälja bostäder på grund av protester från bostadsaktiebolagen. De andra invånarna

har inte orkat ha en missbrukare i samma hus och blivit trötta på polisens besök, berättar diakon **Erja Kahl-Huhtamäki** från Vasa finska församling.

Hon tycker att systemet i dag fungerar rätt bra. En av bostäderna är uthyrd till Vasa vårdkollektiv och den andra till Vasa fängelse.

Allt hårdare klimat

Men **Mari-Anne Lakso**, som arbetar som socialarbetare vid Vasa fängelse, ser att attityderna mot dem som har svårt att klara av sina liv blivit hårdare.

– Vi är allt hårdare mot

dem som inte klarar sig, mot dem som lever på marginalen. De här människorna befinner sig i marginalens marginal. De känner sig helt värdelösa, de känner att de inte har något att sträva efter. Men också de kan bli skattebetalare och föräldrar – men det måste börja med en bostad, säger Lakso.

Hon tillägger att det officiellt heter att det inte finns några bostadslösa i Vasa.

– Men det är inte hela sanningen. Många sover hos vänner och släkt och känner sig inte särskilt välkomna.

Jari heter egentligen något annat.

VÅGA FRÅGA

Ring inte för ofta

MARIA SUND-GREN-LILLQVIST är kognitiv psykoterapeut och svarar på läsarfrågor om familj och relationer.

Jag har tonårsbarn som är sent ute på kvällarna och inte svarar i telefon när man ringer dem och det orsakar enormt mycket ångest och oro hos mig. Vad är normal ångest och var går gränsen för att söka hjälp? Vad kan man göra för att slippa oron för att något ska hända barnen? Allt har ju gått bra hittills.

ATT VI ÄR oroliga för våra barn är positivt. Det betyder att vi bryr oss om dem och att vi vill dem väl. Ibland har våra barn dock svårt att förstå vår välvilja och oro. Att ta en diskussion med tonårsbarnet är viktigt. Som förälder behöver vi diskutera regler med barnet

och vad det är som gäller. Det räcker sällan med en gång, vi får göra det om och om igen. Som vuxna kan vi tycka att saken redan borde vara klar. Men tonåringen har ofta ett kort minne och uppfattar saker på ett annat sätt än vi vuxna. Vi behöver diskutera om vi vill att barnet skall svara när vi ringer, kanske fundera på hur många gånger vi ska tala vid under en kväll.

Personligen tycker jag att man inte behöver ringa barnet om läget inte är akut. Vi föräldrar måste lita på våra barn och på att de klarar sig. Det handlar mycket om att stå ut med vår egen ångest och oro. Om föräldrar ringer många gånger per dag/kväll leder det till att barnen känner sig kontrollerade och påpassade. Det kan leda till att de slutar att svara när vi ringer. Att inte ringa alls under en kväll är helt normalt. Om barnet och föräldern kommit överens om en hemkomsttid och barnet inte dyker upp är det ok att ringa. Uteblir tonåringen får man försöka kontakta barnets kompisar. För det mesta finns det en orsak till att barnet inte kommit hem, eller inte svarat.

VI BEHÖVER förklara för barnet varför vi vill att hon eller han kommer hem eller hämtas en viss tid. Tonåringen måste meddela om det inte går att hålla tiden. Allt detta tycker vi vuxna att är givna spelregler. Men det verkar som om våra tonåringar inte alltid tycker likadant.

Som förälder till tonårsbarn borde man alltid vara steget före. Men vet vi att det inte alltid går: tonåringar är snabba och idérika! Fråga gärna vilka kvällens planer är. Det borde inte vara ett korsförhör, utan helst en trevlig diskussion som gagnar alla. Stå ut med att det vanligast svaret är: "Vet inte".

Det bästa vi kan göra är att bli bekanta med barnets vänner. Kanske vi också kan tala med deras föräldrar? Uppmana gärna ditt barn att bjuda hem vänner. Tonåringar behöver få känna att de är välkomna.

När är det dags att söka hjälp för sin oro? Det är alltid läge att söka hjälp. Att få prata med någon brukar lätta på oron. Det är också bra att bolla tankar och idéer med någon. Att läsa böcker om barn och uppfostran kan också vara till hjälp. Jesper Juul och Lars H Gustafsson har skrivit goda böcker om barn och hur vi som föräldrar kan stöda barnens utveckling.

Fråga KP:s expertpanel

I KP:s frågespalt besvaras frågor om tro och andlighet av präster i den lutherska kyrkan. Frågor om relationer, hälsa, familj och fostran besvaras av sjukskötare och kyrkans familjerådgivare. Redaktionen behöver ditt namn och dina kontaktuppgifter, men du får gärna ställa din fråga anonymt i tidningen. Redaktionen väljer och redigerar frågorna. Adressen är redaktionen@kyrkpressen.fi eller Kyrkpressen, Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors. Märk kuvertet "FRÅGA". Panelen besvarar frågor endast i tidningen.

PÅ TVÄREN MICHAELA ROSENBACK

Paniken i ett unket källarrum

– Jag hade inte bett en bön på sexton år, säger journalisten Magnus Falkehed under en intervju med tidningen Dagen.

Han beskriver sig inte som religiös. Att gå i kyrkan

hör inte till hans rutiner och bönen ryms med på agendan så där vart sextonde år.

Men när han, tillsammans med sin kollega fotografen Niclas Hammarström, blev kidnappad och fängslad i Syrien mitt under brinnande krig var det ändå

med knäppta och sargade händer som de sökte hjälp och tröst.

Kvälls- och morgonbönerna blev en rutin och fast punkt i den sketna lilla fängelsehålan. Det var ett sätt att fly paniken, tala med Gud och genom honom också med familjerna

som väntade hemma.

– Våra böner, de handlade inte om några struntsaker, utan var på liv och död, säger Niclas Hammarström i samma intervju.

När nöden är som störst och den lilla människan som allra minst kan två par knäppta händer i ett källar-

utrymme rädda liv. Eller åtminstone bevara förståndet.

Vare sig man är djupt troende eller inte riktigt vet vad man tror kan känslan av att lämna över det svåra till någon annan vara befriande. Att få knäppa händerna, ensam eller tillsammans, och lätta hjärtat kan

ge kraft att orka lite till. Inte bara under krigets fasor, utan i vardagens små strapatser. Och när svaret sedan kommer, då har tack-samheten också en riktning.

– När jag kom till Beirut, i frihet, då bad jag en lång tackbön, säger Niclas Hammarström.

MINNESDAG. I gryningen den 9 april 1945 hängdes teologen Dietrich Bonhoeffer i koncentrationslägret Flossenbürg – endast 39 år gammal. Han misstänktes för delaktighet i attentatet mot Adolf Hitler den 20 juli 1944.

”Detta är slutet, för mig början på livet”

TEXT: LEIF ERIKSON

Dietrich Bonhoeffers föräldrar var Karl och Paula Bonhoeffer. Fadern Karl blev 1912 professor i psykiatri i Berlin och verkade där till sin död 1948. Modern Paula, född von Hase, var lärarinna och skötte om barnens undervisning under deras första år. Karl och Paula fick åtta barn. Dietrich och tvillingsystern Sabine föddes den 4 februari 1906 som nummer sex och sju i den stora syskonskaran.

Familjen Bonhoeffer bodde i en patriciervilla i stadsdelen Grunewald där flera framstående vetenskapsmän bodde. Familjen tillhörde en akademisk och kulturell elit då tysk kultur och bildning stod i blomning.

I familjen hade man god sammanhållning. Man samlades ofta i salongen för att lyssna till högläsning och muscer. Barnen spelade flygel, violin och cello och man spelade och sjöng tillsammans stycken av bland annat Schubert, Brahms och Beethoven. Dietrich var duktig på piano och spelade Mozarts sonater redan som 10-åring.

Fastän familjen inte deltog i gudstjänster, så fanns det kristna inslag i hemmet. Man läste bordsbön, höll aftonbön med barnen och sjöng psalmer.

Inom familjen väckte det en viss förvåning när Dietrich berättade att han skulle börja studera teologi och inte naturvetenskap eller juridik som hans äldre bröder. Bröderna försökte avråda honom och sa att kyrkan är en svag och småborgerlig institution. Då svarade Dietrich: ”I så fall skall jag reformera denna kyrka!” Hans föräldrar undrade om han inte borde satsa på musiken. Men när Dietrich väl bestämt sig för teologin respekterades hans val i familjen.

Studier och examina

Bonhoeffer kom att studera teologi i Tübingen och Berlin. I Berlin studerade han i sju terminer under åren 1927–31 och skrev sin doktorsavhandling i dogmatik, *Sanctorum Communio – Eine dogmatische Untersuchung zur Soziologie der Kirche*, under professor Seebergs handledning. Bonhoeffer var endast 21 år när han blev teologiedoktor.

I början av 1930-talet föreläste Bonhoeffer som privatdocent vid Berlins universitet. Under sin studietid företog han resor till Italien, Nordafrika, Spanien, Kuba, Mexiko och England.

”Det var ett misstag av mig att komma till Amerika. Jag måste genomleva denna svåra tid i vår nations historia tillsammans med det kristna folket i Tyskland.”

Dietrich Bonhoeffer

År 1932 upplevde Bonhoeffer en andlig vändpunkt, som enligt hans egna ord innebar att Bibeln och bönen blev viktiga för honom: ”Jag kom för första gången till Bibeln ... Jag hade heller aldrig, eller mycket sällan bett. Jag var i all övergivenhet helt nöjd med mig själv. Från detta har Bibeln befriat mig ... Sedan dess har allt blivit annorlunda.”

Bonhoeffers djupa fromhet gjorde stort intryck på många studerande eftersom den var förenad med teologisk skärpa och en vid kulturförståelse. Ett exempel på hans fromhet är när han en gång sa till sina studerande att varje ord i den heliga Skrift är ett kärleksbrev från Gud till var och en personligen. Han hade också frågat dem om de har Jesus kär (ob sie Jesus lieb haben).

Kyrkokampen

Den 30 januari 1933 blev Adolf Hitler rikskansler. Två dagar senare höll Bonhoeffer ett föredrag i tysk radio över Führer-begreppet och beskrev hur det kan missbrukas och leda människor fel. Bonhoeffer talade inte explicit om Hitler, utan om själva begreppet Führer, men två dagar efter Hitlers maktövertagande var innehållet kontroversiellt och sändningen i radion avbröts. Det är fortfarande en gåta hur det kom sig att talet avbröts.

Den 7 april samma år antogs den så kallade arierparagrafen som förbjöd judar att inneha statliga ämbeten. Bonhoeffer var en av de första som reagerade mot det här. Han hade judiska bekanta och fruktade att paragrafen också skulle börja tillämpas inom kyrkan. Därför skrev han en vecka senare artikeln *Kyrkan inför judefrågan* där han deklarerade att kyrkan bör försvara judarna.

Inom den protestantiska kyrkan fanns det vid den här tiden många som arbetade för en stark och enhetlig statskyrka. De kallade sig Deutsche Christen (tyska kristna) och var aggressiva mot alla som inte ville medverka till det här.

I september 1934 vigdes Ludwig Müller till riksbiskop i slottskyrkan i Wittenberg. Müller var Hitlers gunstling och kom att vara denne trogen ända tills han tog sitt liv när han insåg att nationalsocialismen hade kommit till vägs ände.

Bonhoeffer byggde under sina många resor i Europa upp ett omfattande nätverk av kyrkliga kontakter. Under sin vistelse i London 1934–35 sökte han stöd för kyrkokampen i sitt hemland

av bland andra biskop George Bell, som var starkt engagerad i det ekumeniska arbetet. Biskop Bell informerade kyrkliga ledare världen om vad som var på gång i Tyskland.

Åren 1934–37 ledde Bonhoeffer en alternativ prästutbildning vid seminariet i Finkenwalde. Avsikten var att motverka den protestantiska kyrkans anpassning till nationalsocialismen.

Under de här åren skrev Bonhoeffer böckerna *Efterföljelse* och *Liv i gemenskap*. Utbildningen upphörde när Finkenwalde stängdes av Gestapo i september 1937. Då fängslades 27 av de elever som hade studerat där.

Den här verksamheten fortsatte i mindre skala i Hinterpommern, men i mars 1940 stängde Gestapo även den utbildningen. Samma år fick Bonhoeffer talförbud på grund av folkomstörtande verksamhet.

Den 4 juni samma år var Bonhoeffer på väg med båt till Amerika. Hans vistelse där präglades av febril aktivitet. Men han var hela tiden orolig, eftersom han tyckte sig ha svikit sitt hemland genom att resa till tryggheten i Amerika. Efter mycken bön och bibelläsning beslöt han att återvända till Tyskland efter 26 dagar i Amerika. I ett brev till Reinhold Niebuhr skrev Bonhoeffer: ”Jag har kommit till slutsatsen att det var ett misstag av mig att komma till Amerika. Jag måste genomleva denna svåra tid i vår nations historia tillsammans med det kristna folket i Tyskland.”

Attentat mot Hitler

Väl hemkommen från Amerika fortsatte Bonhoeffer sitt motstånd mot Hitlers regim. När tanken på att röja Hitler ur vägen började ta form stödde Bonhoeffer planerna, fastän han inte aktivt medverkade.

Bland annat genom sin sväger Hans von Dohnanyi kom han i kontakt med motståndsgupper som fanns inom Abwehr, det tyska kontraspionaget, där generalmajor Hans Oster och amiral Wilhelm Canaris ledde motståndet.

Flera misslyckade attentatsförsök mot Hitler gjordes. Gestapo misstänkte vad som var på gång och den 5 april 1943 arresterade Gestapo Bonhoeffer och von Dohnanyi. De placerades i ett militärfängelse i Tegel i en av Berlins förorter. Anklagelsen mot Bonhoeffer gällde ”hög- och landsförräderi”.

Några månader tidigare hade Bonhoeffer förlovat sig med Maria von Wedemeyer. Hon var 18 år och han 36. Die-

trich och Mary hade planerat att gifta sig ett år efter förlovningsen, men därav blev intet. De brevväxlade i två års tid när han satt fängslad. Mary besökte honom många gånger i fängelset. Brevväxlingen dem emellan finns publicerad.

Motstånd och underkastelse, som utgavs postumt 1951, innehåller Bonhoeffers brev och dagboksanteckningar under fängelsetiden från 1943 fram till avrättningen.

Det mest kända attentatet mot Hitler genomfördes den 20 juli 1944 i Hitlers högkvarter i Ostpreussen. Attentatet misslyckades eftersom den portfölj som innehöll bomben flyttades innan den exploderade. Tre högt uppsatta militärer dödades, medan Hitler undkom med lindriga skador. Efter 20 juli-attentatet arresterades flera tusen människor, varav många avrättades.

Avrättningen i Flossenbürg

I oktober 1944 fördes Bonhoeffer till Gestapos eget fängelse i Berlin och i februari följande år flyttades han tillsammans med flera andra misstänkta för delaktighet i 20 juli-attentatet till koncentrationslägret Buchenwald utanför Weimar. Myndigheterna hade nämligen funnit Bonhoeffers namn i amiral Canaris dagböcker, vilket röjde hans samröre med konspirationen mot Hitler.

Efter ännu en förflyttning kom Bonhoeffer till förintelselägret Flossenbürg där han hängdes för nästan exakt 70 år sedan i gryningen den 9 april 1945 – bara några veckor innan de allierade intog Berlin. Dagen innan han avrättades ska han enligt en medfänge ha yttrat: ”Detta är slutet. För mig början på livet.”

Familjen Bonhoeffer drabbades mycket hårt av kriget. Även Dietrich Bonhoeffers bror Klaus och hans svägar Rüdiger Schleicher och Hans von Dohnanyi avrättades i april 1945. Brodern Walter hade stupat i första världskriget 1918.

Vid en minnesgudstjänst för Dietrich Bonhoeffer i London den 27 juli 1945 avslutade biskop Bell sin predikan med orden: ”Martyrernas blod är kyrkans utsäde.”

Källor: Martin Lind: Kristendom och nazism (1975), Dietrich Bonhoeffer. Perspektiv på hans liv, teologi och kyrkokamp. Red: Torbjörn Johansson (2007), Eric Metaxas: Bonhoeffer: Pastor, martyryri, näkijä, vakooja. (2013)

*Av goda makter skyddade vi möter
den nya dag som du, Gud, låter gry.
Nytt är det krav som dagen ställer på oss,
men du är nära och din nåd är ny.*

*Än plågar oss det gångnas onda minnen
och vi bär sår som det förflutna gett.
O Herre, hela våra skrämda sinnen
med frälsningen som du åt oss berett!*

*Om du ger smärtans bittra kalk att tömma,
vi tar den utan fruktan ur din hand,
och låter än en gång du solen flöda,
vi gläds inför dig utan tvång och band.*

*När det blir stilla, låt oss höra sången
som sjungs av dina barn i evighet,
en lovsång från en värld, osynlig för oss.
Låt den ge styrka i vår modlöshet!*

*Din godhets makt omger oss alla dagar.
Om natten gör den trygg och djup vår ro.
Det sista som oss väntar är ej mörkret:
i ljus och klarhet får hos dig vi bo.*

Psalm av Bonhoeffer 1944 (Psb 527)

FOTO: GETTY IMAGES

ÅLAND. Alexandra Äng är Ålands yngsta präst. Hon vill vara en församlingsledare som tar sig tid och är närvarande i stunden.

– Jag tror många i vår generation är rädda för att vara ensamma och stilla, för det är då man möter sig själv.

Vill inte vara prestationsprinsessa

TEXT OCH FOTO: HEIDI HENDERSSON

Åland hotas snart av prästbrist då drygt hälften av de aktiva prästerna närmar sig pensionsåldern. Men i Finström-Geta församling finns det nytt blod. **Alexandra Äng** fyller 26 i år och inledde sitt prästämbete i Finström-Getas församling i juni förra året.

– Jag fick min magisterexamen samma vår och blev erbjuden jobbet, säger Alexandra Äng som först tänkte tacka nej.

– Men i slutet av mars var jag här och hälsade på och då ändrade jag mig. Jag hade då ansikten på dem jag i så fall skulle välja bort.

Alexandra Äng är född och uppvuxen i Pedersöre och studerade teologi i Åbo. Åland hade hon bara besökt sporadiskt innan flytten.

– Min kusin bodde här när jag var liten och jag var här och hälsade på. Mest för att jag ville bli som hon sa jag att jag också skulle bo på Åland, säger Alexandra Äng som fick se sin barndomsprofetia gå i uppfyllelse när flyttlasset bar iväg till radhuslägenheten i Geta, hennes och blivande makens hem.

Välbekant ansikte

Efter att ha arbetat i den lilla landsortsförsamlingen i snart ett år, känner hon sig väl hemmastadd.

– Det är en väldigt glad och varm församling, jag blir väl omhändertagen. Jag trivs också jättebra i gemenskapen med mina kollegor.

Hon är engagerad i Ålands unga kyrka och har ansvar för barn- och ungdomsverksamheten. I bybutiken och i den lokala simhallen är hon ett välbekant ansikte.

– Det är så roligt med alla glada barn och församlingsbor som hälsar. Det är det fina med att jobba på ett litet ställe, att man blir igenkänd.

Alexandra Äng vill vara just vardagsprästen som man kan heja på när man är ute på ärenden.

– Så att prästen inte blir någon som bara är i kyrkan eller församlingshemmet. Man vet inte hur avgörande det kan vara att man tar sig tid att säga hej till någon i butiken.

En personlig och äkta kontakt med församlingsmedlemmarna är viktig.

– Jag vill vara närvarande i stunden. Jag vill inte ha huvudet på nästa ställe, utan vara här just nu och kunna signalera det. Men det kräver ständigt övning.

Hur övar du det?

– För det första så är jag ledig när jag är ledig. Jag tror det är lätt att bli en prestationsprinsessa och sträva efter att

allt ska vara perfekt, men man måste prioritera.

Och det hon prioriterar är människomötena.

– Jag har alltid varit intresserad av människor. Jag får träffa barnen som är på dagis, föräldrarna som just fått sitt första eller femte barn, paret som ska gifta sig och personen som mist någon älskad. Jag får träffa människor i så olika livsskeden och i olika åldrar. Det blir aldrig tråkigt.

Sin unga ålder reflekterar hon sällan över.

– Visst, det skapar diskussioner. Många kommenterar att jag är ung, men de tycker det är roligt. Jag tror inte att det är en nackdel, jag får börja öva tidigt helt enkelt. Man blir aldrig redo för något och man kan aldrig föreställa sig hur något är förrän man gör det. Jag brukar tänka att sedan när jag är nära pensionsåldern kommer jag vara jätteklok, säger hon med ett leende.

ALEXANDRA ÄNG

• **Ålder:** Snart 26 år.

• **Bor:** I ett gult radhus i Geta.

• **Familj:** Den närmsta familjen består av maken Stefan, pappa, mamma, en lilasyster och hennes pojkvän.

• **Intressen:** Har ofta kreativa projekt på gång såsom stickning och kortpysslande. Hoppas även snart få säga vävning. Går gärna och tränar med Stefan. Läsnings har alltid varit viktigt och också att få dela gemenskapens glädje med dem man älskar.

• **Det här gör jag helst en ledig söndag:** Helst av allt planerar jag inte – jag bara är. Men troligtvis innehåller den några av dessa inslag: lång, läcker frukost, bra bok, gudstjänst, gemenskap, kreativitet, filmmusik, matlagning, goda samtal och kramar med Stefan.

• **Beskriv dig själv med tre ord:** Varm, busig och pålitlig.

– **JAG HAR** alltid vetat att jag vill jobba i församling, för de verkar ha så roligt. Och så har jag alltid varit intresserad av människor, säger Alexandra Äng om varför hon valde prästycket.

Åldrande prästbestånd tvingar Åland att tänka om

ÅLAND. Inom tio år har åtminstone hälften av prästerna på Åland gått i pension. Störst är bristen på kyrkoherdar. – Av dem har de flesta gått i pension inom fem år, säger kontraktprost Mårten Andersson.

TEXT: HEIDI HENDERSSON

Att slå samman de åländska församlingarna kan vara en lösning när de resterande 50-talistprästerna börjar gå i pension.

– Tiden arbetar mot större enheter. Det positiva med en stor enhet är att man, om det finns pengar, kan ha en större medarbetarstab och kan dela på saker. Det negativa, som hänt bland annat i Sverige, är att de kyrkor som är geografiskt avlägset belägna kan ha gudstjänst bara någon gång om året. Vill man ha ett aktivt gudstjänstliv ställer det till bekymmer, säger **Mårten Andersson**.

Men tiden börjar bli knapp, i tre församlingar saknas ordinarie kyrkoherde.

– Tjänsterna sköts tillsvidare, men till exempel Brändö-Kumlinge har inte haft ordinarie kyrkoherde på ganska länge. Ålands södra skärgårdsförsamlings kyrkoherde håller på att meritera sig, säger Mårten Andersson som försäkrar att den kommande prästbristen inte ska påverka församlingsarbetet.

– Det blir tillfälliga arrangemang i så fall. Det är ingen församling som är i en sådan situation att verksamheten stagnerar på grund av det här.

För att bli kyrkoherde krävs både pastoralexamen och ledarskapskolning. Det tror Mårten Andersson att är en av orsakerna till att yrket inte känns lockande.

– Om man ska ha en ordinarie kyrkoherdetjänst måste man vara behörig. Sedan har kyrkoherden en stor administrativ börda.

– Men man ska inte känna försäkrad inför en sån här uppgift, man måste se det inspirerande och trevliga i att vara kyrkoherde på mindre ställen.

MÅRTEN ANDERSSON tror att boendeplikt kan avskräcka en del unga präster. FOTO: ARKIVBILD

Unga präster som kommer till Åland kan avskräckas av boendeplikten som omfattar inte mindre än fyra församlingar.

– Det är på gott och ont. På en del ställen kan det vara en trygghet att ha en bostad att komma till. Men unga människor som inte är bekanta med kulturen och de krav som ställs är kanske inte så förtjusta över att mer eller mindre bo på sin arbetsplats. Om prästgården är stor kan det också bli ekonomiskt betungande.

Mårten Andersson är dock inte hemskt oroad över det åldrande prästbeståndet.

– Utan präster blir vi inte. Men det kan behövas alternativa arrangemang, slår kontraktprosten fast.

ELLIPS

Härdsmlta i Mellanöstern

I det senaste numret av den katolska tidskriften Signum finns en svensk översättning av Mellanösternkorrespondenten **Martin Gehlens** artikel *Härdsmlta i Mellanöstern*, ursprungligen publicerad i tidskriften Herder Korrespondenz. Gehlen skriver om hur terrororganisationen Islamska staten har förändrat Mellanöstern, om hur områdets mångtusenåriga kulturella och religiösa traditioner hotas av våld och terror medan islam, dess teologi och religiösa ledare, "har svårt att bemöta denna barbariska ideologisering av den egna religionen".

Följderna av terrorn kan enligt Gehlen sägas ha tre dimensioner. För det första riskerar Mellanösterns unika etniska och religiösa mångfald försvinna. För de andra har de bräckliga arabiska staterna drabbats av ett sällan skadat slag. För det tredje, menar Gehlen, har barbarin "lett till att islam drabbats av sin allvarligaste trovärdighetskris under modern tid" och menar att den traditionella teologin och koranutbildningen inte förmått leva upp till den moderna tidens utmaningar. Han säger att debatten kring de radikala gruppernas intellektuella rötter är otillräcklig och att muslimerna i Mellanöstern nöjer sig med att hänvisa till sin religions inre mångfald. Vidare menar han att många andliga ledare i regionen inte har förmått möta den ideologiska utmaningen och tagit skydd bakom en ogenomtänkt formelartad islam.

Bara en minoritet av världens muslimer hör till de salafistiskt-wahabistiska strömningarna där terrorkrigen har sina rötter. För den stora majoritetens skull är det mycket olyckligt om avståndstagandet från jihadisternas våldsbudskap är ens en gnutta otidligt.

CHRISTA MICKELSSON

En timme i väntan på besked om biskopsval

TEATER. Bengt Ahlfors har skrivit och regisserat en pjäs som handlar om ett biskopsval, om tro, tvivel och sexuella trakasserier. Den har premiär på Lilla Teatern i dag. – Jag vill ta frågor om tro på allvar. Samtidigt tror jag att skrattet kan vara den kortaste vägen till en insikt, säger Ahlfors.

TEXT OCH FOTO: **SOFIA TORVALDS**

För drygt tio år sedan publicerade Kyrkpressen en profilintervju med **Bengt Ahlfors**. Då skrev jag att han är en agnostiker som börjar dagen med bibelläsning och en man som regelbundet läser Kyrkpressen.

I dag, tio år senare, läser Ahlfors fortfarande Kyrkpressen och är fortfarande agnostiker – men kanske har läsningen inspirerat honom i arbetet med pjäsen *Gå på vatten*, som har premiär på Lilla Teatern i dag. Den handlar nämligen om ett biskopsval.

Huvudpersonen är en drygt femtioårig kvinna och präst som är den enda kandidaten i slutomgången i ett biskopsval. Pjäsen handlar om en timme i hennes liv, medan hon väntar på beskedet om det är hon eller den andra kandidaten som blir biskop.

– Hon blir intervjuad av en journalist och ställs till svars för det hon tror på. Frågor hon måste svara på är: Tror du på jungfrufödseln? Kroppens uppståndelse? Att Jesus verkligen gick på vattnet? berättar Ahlfors.

Till saken hör att prästen och journalisten träffats 23 år tidigare på ett skriftskolläger och att journalisten bär på ett trauma från det läget.

– Det traumat ledde möjligen till att han lämnade kyrkan. Och han har inte gått till nattvarden efter sin konfirmation.

Skrattet vägen till insikt

Ett av pjäsens teman är sexuellt utnyttjande – ett ämne som ventilerats bland annat i Kyrkpressen efter de fall som uppdagats i Esbo.

– Ja, temat är minst sagt aktuellt – men

det är bara av en slump, säger Ahlfors.

Han hoppas att hans pjäs ska sätta myror i huvudet på dem som sitter i salongen.

– Jag ställer hellre svåra frågor än serverar lätta svar. Och sedan hoppas jag att diskussionen fortsätter hemma vid köksbordet.

Ett biskopsval, tro, sexuellt utnyttjande – det är allvarliga, tunga teman. Men Bengt Ahlfors skriver ju ofta roligt?

– Det här är ett drama, men jag skriver ju alltid komedialog. Åskådarna ska inte förvänta sig en revy, de ska förvänta sig att få något nytt att tänka på. Teaterns uppgift är att vara underhållande, men inte behagsjukt underhållande. Det är inget självändamål att folk skrattar – men jag tror att skrattet kan vara den kortaste vägen till en insikt.

Han har inga ambitioner att sära någon som tror.

Också den som tror att Jesus bokstavligen gick på vattnet ska alltså tryggt kunna bänka sig i salongen?

– Jag vill inte häna eller nedvärdera någons tro, tvärtom. Den journalist som är en av huvudpersonerna tar frågor kring tro på största allvar. Det var för att han gjorde det som han var en besvärlig skriftskolelev.

Biskoparna inbjudna

Den kvinnliga prästen, biskopskandidaten, är en värdeoliberal präst, en som är redo att viga homosexuella och som slingrar sig när hon får frågan om Jesus och vattnet.

– Hon svarar nog att det att Jesus gick på vatten är en stark metafor för trons mysterium.

I DET lilla arbetsrummet på Eriksgatan i Helsingfors har manuset till *Gå på vatten* fötts. – Eftersom pjäsen bara har två skådespelare har vi också repeterat här en del, berättar Bengt Ahlfors.

Han har bett prästen **Hilkka Oikkuora** att kolla att teologin blivit rätt.

– Dessutom har jag läst på en del då det gäller diskussioner som förs vid teologiska fakulteterna.

Har det varit svårt att sätta sig in i trosliets mysterier och förvecklingar?

– Nej, det är ju det man ska göra om man skriver en pjäs: försöka sätta in sig i hur personerna tänker, känner och reagerar. I det här fallet utvecklas det hela till en våldsam maktkamp. Vem som vinner och vem som förlorar – det får man se sedan!

Det är ett mycket jämnt biskopsval, ett linjeval mellan en mera konservativ kandidat och en värdeoliberal kvinna.

Har Helsingforsbiskopen Irja Askola varit en källa till inspiration?

– Nejnej, jag har inte alls tänkt på Irja Askola, ler Ahlfors.

– Men faktum är att **Pia Runnakk** som spelar biskopskandidaten påmin-

Vi bor i ett sagoland

SAGOBOK

När månen skrattade och andra sagor berättade i vårt land

Författare: Milena Parland
Förlag: Schildts & Söderströms.

Det är ett färgglatt virrvarr av gamla berättelser, traditioner, legender och myter

som **Milena Parland** samlat ihop till en sagosamling från Finland. Nu är det inte fråga om någon Kalevala, även om Aino finns med på ett hörn. Nej, det här är sagor som färdats över halva jorden för att kunna berättas för finländska barnaöron: Kung Markatta föddes i Kina på 1500-talet, den modiga Esters öde ligger som grund för judarnas Purimfest, ljusflickan från Syrakusa firar vi själva varje december.

Varje saga inleds med en

kort, även den sagolik, redogörelse över var Parland hittat sagan. Är det en rödnäst gubbe i parken som berättat den eller måste hon förfölja en prinsessa på Bulevarden för att få tag i den? I vart fall handlar det om muntligt berättade sagor som färdats med människor från jordens alla hörn. Boken blir en underbar bild av hur det mångkulturella samhället växer fram mitt ibland oss. Hur sagor-

na färdas som dolda skatter inom människor och plötsligt får nya vingar i en helt ny kontext.

Till saken hör också att Parland sedan valt ut de i hennes tycke mest spännande sagorna. Mesprop-par behöver alltså inte göra sig besvär för här flyter blodet rätt ymnigt, barnen marinerar i tunnor för att bli välsmakande trollmat och Lucia sticker ut sina ögon. Kanske är skolåldern en lämplig publik, mindre

åhörare får välja något lite snällare ur sagohyllan.

Boken är illustrerad av **Alexander Reichstein** som låtit sig inspireras av tyger från olika kulturer. Otroligt vackra mönster i såväl guldtråd som sammet ramar in berättelserna. Också sagofigurer finns med, inbäddade i olika mönsterdukar. Det blir en vacker helhet som påminner läsaren om den väv berättelserna byggs över hela jorden.

NINA ÖSTERHOLM

ner lite om Askola. Och vi har skickat ut inbjudningar till pjäsen till alla landets biskopar.

Visan räddade liv

Bengt Ahlfors har följt med kyrkopolitik och kyrkans utveckling under en längre tid. Har han några recept på åt vilket håll kyrkan borde styra skutan nu?

– Om jag visste det, då borde jag vara ärkebiskop! skrattar han.

Han vill inte heller försöka sig på några gissningar om religiositetens eller trons återkomst, om det postsekulära samhället och vart vi är på väg när det gäller religioner och religiositet.

– Men så mycket kan jag säga att min biskopskandidat är hoppfull vad gäller framtiden. Hennes föräldrageneration trodde att religionen skulle försvinna, men det har den inte gjort. Hon säger också ett det egentligen är en omöjlig tanke att religionen skulle vara en privatsak.

Och vem håller han själv på i konflikt: prästen eller journalisten?

– Jag känner för dem bägge. Jag skulle inte ha skrivit om dem annars.

Bengt Ahlfors vill, som sagt, inte ge sin in i några personliga spekulationer om livets mening eller vad som händer med oss efter döden. Men han blev

mycket glad då han för ett tag sedan fick höra att det han skrivit varit mycket viktigt för någon.

– Jag läste om en operasångerska som intervjuats i den danska tidningen Kristeligt Dagblad, och som berättade att min sång *Har du visor min vän* varit den text som höll henne kvar i livet efter att hon drabbats av strupcancer.

Senare hade han själv kontakt med henne – i dag är hon frisk och har återupptagit sin karriär.

– Hon sa att sången räddade hennes liv, och det kändes fint.

Så här lyder sista versen i visan:
*Vill du leva ditt liv, gör det nu!
För nu är tiden då ditt liv ska levas
och den som ska leva är du!
I morgon är kanske för sent, min vän.
Vem bryr sig då om vad du drömde och ville?
Så vänta inte på någonting sen.
Det är nu du ska leva min vän!*

Tro på det du säger

SKRIFT

Svenskfinland berättar

Utgivare: KulturÖsterbotten, SFV Bildning och Sydkustens landskapsförbund (2015)

Bilder: Österbottens traditionsarkiv, Erik Hägglund

Visste ni hur det gick till när korset på Åbo domkyrka skulle resas? Skrönan låter berätta att ingen av arbetarna vågade klättra upp för att sätta korset på plats då tornet på Åbo domkyrka var färdigt. Hade inte en sjöman, som var van att klättra i master, kommit och erbjudit sig att göra det hade byggmästaren varit tvungen att göra det själv. Sjömannen klättrade upp i toppen och korset hissades upp till honom. När han skulle sätta fast det började det svindla för ögonen och han tyckte sig se flera hål i stället för ett. Han ropade ner till byggmästaren och frågade i vilket hål han skulle sätta det. Byggmästaren, som visste att det bara fanns ett hål, förstod att sjömannen fått svindel och ropade tillbaka: ”Sätt det i vilket hål du vill.” Sjömannen lyckades få fast korset, men efter det blev svindeln honom övermäktig och han ramlade ner och krossades.

Historien är ett exempel på den rika berättelseflora som finns i Svenskfinland och som samlats in under hösten och vintern 2014–15 av arbetsgruppen bakom den drygt trettio sidor långa skriften *Svenskfinland berättar*.

Arbetsgruppen tar inte ställning till sanningshalten i berättelserna och inte heller om berättelser-

na är representativa för regionerna. Berättelserna börjar i Uleåborg och därifrån fortsätter den söderut med skrönor från äldre tider, sagor och sägner om fiskare, bröllop, flyktingar, folk och få. Här finns berättelsen om hur byaorginlet Kukko-Kalle i Karleby får sitt straff, om biskopen från Kustö slott som dräptes och om drängen som sjöng i julkyrkan i Kimito.

Lena Marander-Eklund och **Blanka Henriksson**, folklorister vid Åbo Akademi, berättar i en intervju om varför vi berättar och vilka berättelser det är som förs vidare. Berättelserna talar ofta till våra känslor och kan man identifiera sig i berättelsen sprids den snabbare. Berättelserna säger något om samhällets normer och vad som är rätt och fel: de traditionella berättelserna hade ofta en moraliserande funktion. Men berättandet kan också ha ett terapeutiskt syfte och hjälpa människor att bearbeta svåra saker.

Måste berättelser vara sanna för att man ska berätta dem? Marander-Eklund och Henriksson talar om de subjektivt sanna berättelserna, det vill säga att berättelsen inte utgår från objektiva fakta, men där den egna upplevelsen av berättelsen är sann.

Några tips på hur man kan bli bättre på att berätta bjuder skriften också på: Avgörande för att få lyssnaren att tro på dig är att du själv tror på det du säger. Slappna av, var dig själv, det är inte så farligt om du tappar tråden. Var inte för mångordig, mest ordrik kan du vara under berättelsens klimax. Tro på kraften i det du säger.

CHRISTA MICKELSSON

VY ÖVER Miemoisby i Vöro. FOTO: ÖSTERBOTTENS TRADITIONS-ARKIV/ERIK HÄGGLUND

”Jag vill inte håna eller nedvärdera någons tro, tvärtom.”

Hej Gud, här bor jag!

Monica-Vikström Jokela

Barnens egen bönbok leder in i bönerummet genom ord och bild. Knacka på dörren – och se var du hamnar! Boken innehåller många nyskrivna böner och några gamla bekanta. Mervi Lindmans färggranna collagebilder fyller boken. **Inbunden, 56 sidor.**

18⁹⁰

Jag tänker på jorden. Ibland säger vuxna att det var bättre förr. Vintrarna var kallare, havet var renare.

När jag blir gammal och talar med mina barnbarn, då vill jag kunna säga så här: Det var sämre förr. Nu mår jorden bättre!

Böcker i nätet allkristet.fi
Och i vänstäderna Karleby & Jakobstad

www.panoramavasa.fi

pan-rama
LUNCHRESTAURANT - LOUNASRAVINTOLA
Vasaespl. 16 Vaasanpuist. Vasa -Vaasa Tel/Fax: (06) 317 4163

Webshop med
åländskt konsthantverk

saltshop.ax

SALT
KONSTHANTVERK

Sjökvarteret, tel. 21505, www.salt.ax

Handelmanns Cafe
BOX BED BREAKFAST
MAJATALO VÄRDHUS
SPJUTSUNDSVÄGEN 103
01190 BOX SIBBO
+358 50 - 592 42 55
WWW.UUWANAS.FI
Tarha-Uuwanas Gärd

Niklas Andersson

"För en trygg och
hållbar utveckling
i Nyland."

niklasandersson.fi
#Niklas2015

SFP RKP

193

Annonser betald av stödgruppen

BJARNE KALLIS

Står på stabil
kristen grund

Vasa valkrets
www.bjarnekallis.fi

96

BK-tukivh distys

Annonsera i Kyrkpressen!

KP
KYRKPRESSEN

Med en annons når du hela Svenskfinland.
Spara energi och pengar!

Kontakta våra annonsförsäljare:
Leif Westerling 050 329 4444, Jonny Åstrand 050 092 4528
Eller via e-post: annons@kyrkpressen.fi
Annonsoinfo på www.kyrkpressen.fi

Hemflytt
från 450,-

Nära dig, därför också förmånligare.

Ring och begär offert! ✓

Tel. 0400 89 8069

www.cityflytt.fi

Ett enklare sätt att flytta.

MOD ATT BYGGA EN BÄTTRE, MÄNSKLIGARE FRAMTID

Kristdemokraterna

VÄRDEFULL POLITIK FÖR DIG.

www.kd.fi

Betalare: KD

Helsingfors:

ANDREAS FORSBERG

Hum.kand, freelancer

Helsingfors:

HANNA-KAISA SIMOJOKI

Företagare,
doktorand

Nyland:

MARKUS KALMI

Inrikesministerns
specialmedarbetare

Nyland:

JUHA KAUNISMAA

Tekn. lic., rektor

Nyland:

EDWARD KROGIUS

Lärare, MBA

Nyland:

ARI HENRIK PALOHEIMO

Byggentreprenör

Nyland:

MARKKU TENHUNEN

Informationschef,
journalist

Egentliga Finland:

JAANA SHELBY

Företagare,
översättare

Egentliga Finland:

HÅKAN WESTERGÅRD

Media-arbetare,
pastor

Savolax-Karelen:

BJÖRN CEDERBERG

Företagsläkare,
pastor

Vasa:

MAY-GRET AXELL

FM, lärare

Vasa:

PATRIK HELLSTRÖM

Pastor

Vasa:

PÄIVI ISULS

Projektledare,
verksamhetsledare

Vasa:

JEANETTE LJUNGARS

Företagare

Vasa:

IDA ANNA-LIISA PUNTO

Hälsocentralläkare

Vasa:

PETER ÖSTMAN

Riksdagsledamot

UR EVANGELIET

”Allt vad ni ber om i era böner skall ni få, om ni tror.”

Läs mera i Matt. 21:12–17 (18–22)

OM HELGEN

Stilla veckan börjar

Även om stilla veckan är eftertänksamhetens tid så inleds den allt annat än allvarligt. Palmsöndagen är en av de stora familjesöndagarna i kyrkan, med processioner och palmsöndagsspel.

Men palmsöndagen handlar, under den glada ytan, också om Jesus intåg i Jerusalem och hans inre kamp med sin uppgift. Jesus blir mottagen med jubel – men han visste redan då att hyllningarna skulle förvandlas till förbannelser bara några dagar senare.

RUNT KNUTEN

Ta dig en svängom på dansgolvet!

Israeliska danser i församlingshemmets källarvåning i Ingå. Fredag 27.3 kl 18.00.

DET HÄNDER PÅ LÄRKKULLA

& SNOAN VÅREN 2015!

Retreat keltisk spiritualitet 15-17.4 Tom Sjöblom
Edith Södergran - litterär reträtt 17-18.4 Karis

Socialetiskt symposium 23.4 nyhet! Karis
Ledarskapsretreat 4-6.5 Hilka Olkinuora
Ignatiansk retreat 4,5,8,10 dagar 31.5-11.6

Stöd retreatarbetet i Finland och Egypten:

F193 5549 0420 0000 82 "Retreat 2014-15"

www.larkkulla.net, retreat@larkkulla.net, 019 2757 200

INSIDAN

Ansvarig redaktör:

Erika Rönngård,
040 831 6614,
annons@kyrkpressen.fi

Annonsera i Kyrkpressen!

Leif Westerling 050 329 4444, leif.westerling@kyrkpressen.fi
Jonny Åstrand 050 092 4528, cjcenter@malax.fi
Kyrkliga annonser: 040 831 6614, annons@kyrkpressen.fi

BETRAKTELSEN LARS SCHMIDT

ILLUSTRATION: JOHANNA HÖGVÄG

Har du öppnat dörren?

PALMSÖNDAGEN INLEDER stilla veckan. Berättelsen om Jesu intåg i Jerusalem känner de flesta till. Bibelberättelsen om hur det gick till har förts vidare i många generationer. Den har fascinerat, men säkert också ofta ifrågasatts. Den är sist och slutligen så enkel och anspråkslös. En massa sjungande barn och vuxna och vägen fylld av mantlar och palmkvistar. Jesus rider genom Jerusalem och vad sen då? Innan jag försöker ge ett svar på den frågan ska jag berätta en minnesbild som jag har från mina år som barn.

Jag kommer ihåg att min storebror hade fått en bibel. Det var en bibel för barn. Den hade om jag kommer rätt ihåg röda pärmar. Men det jag tyckte var så bra med bibeln var att den hade bilder. Inte så många, men ändå tillräckligt många för att göra boken intressant också för en som inte var så skicklig på att läsa.

Bilden som jag blev speciellt förtjust i föreställde Jesus med en gyllene krona på huvudet och en lykta i handen. Han stod vid en dörr. Jag tyckte verkligen att konstnären gjort ett mästerverk. Men det fanns en sak med bilden som bekymrade mig. Det fattades en sak på bilden. Dörren saknade handtag! Jag minns att jag tänkte för mig själv: vilken skicklig konstnär, men oj så glömsk och tankspridd – att glömma bort dörrens handtag. Hur kan Jesus nu komma in i huset?

Många år senare fick jag se bilden på nytt. Åren hade gjort mig visare! Nu förstod jag och insåg att dörren inte ska ha något handtag. Bilden var konstnärens illustration till bibelstället: ”Se, jag står för dörren och klappar, om någon lyssnar till min röst och upplåter dörren så skall jag gå in till honom och hålla måltid med honom.”

Jesu intåg i Jerusalem är inte avgörande. Vi får tycka att det var ståtligt eller att det var enkelt och anspråkslöst. Men det vi inte får glömma bort är att det är vi, du och jag, som ska öppna dörren för honom! Kanske du inte heller förstår allt i Bibeln och kanske dina frågor är många? Visst ger Bibeln många svar, men mycket av det vi funderar på kanske vi aldrig hittar svar på. Då får vi trösta varandra med att påminna oss själva om att Gud älskar oss. Hans son dör för dig och mig och vägen till evigheten ligger öppen.

Lars Schmidt är prost och pensionär.

#bönetwitter

”Herre hjälp mig att lita på att mitt liv här på jorden bara är en del av något oändligt.”

Följ Kyrkpressens böne-tweet på sökordet #bönetwitter

HELGENS TEXTER

FÖRSTA LÄSNINGEN

Jes. 50:4–10 eller Sak. 9:9–10

ANDRA LÄSNINGEN

Fil. 2:5–11 eller Hebr. 7:24–27

EVANGELIUM

Matt. 21:12–17 (18–22)

Palmsöndagen. Temat är ”Årans konung på förnedringens väg”.

PSALMFÖRSLAG

79, 85, 84, 87.

Psalmerna är valda av Dag-Ulrik Almqvist.

I KLARSPRÅK

PÅSKLJUS

Ett påskljus är ett större ljus, ofta utsmyckat med ett kors samt bokstäverna alfa och omega, ibland även med årtal.

Detta ljus tänds i kyrkan under påsknatts-mässan eller vid påskdagens gudstjänst.

Från och med Kristi Himmelsfärds dag eller Pingstdagen placeras påskljuset vid kyrkans dopfont för att markera sambandet mellan den enskildes dop och Jesu uppståndelse.

Källa: Kyrklig ordbok

KALENDERN 27.3–1.4

DOMPROSTERIET

BORGÅ

FRE 27.3 KL. 19: SJÖMANSMISSIONSKRETSENS AUKTION PÅ TALLÅSA i Gäddrag, lotteri, bakverk, handarbeten. Smeds, G. Lindström, Helenelund
SÖ 29.3 KL. 10: GUDSTJÄNST I KULLO BYKYRKA, Smeds, Tollerander
KL. 12: HÖGMÄSSA I DOMKYRKAN Wilen, Smeds, Helenelund, Maria Björkgren-Vikströms gudstjänstgrupp, dagklubbssbarn. Kyrksaft serveras i biskopsgården samt kaffe.

KL. 19: KONSERT I DOMKYRKAN, Jean Gilles Requiem Borgå Oratoriekör & Lojo stadsorkester, soloister, dir. Eric-Olof Söderström. Biljetter 20 € /15 € från Pastorskansliet kl. 9-13 och vid dörren.
MÅ 30.3, TI 31.3, ON 1.4 KL. 19.30: DRAMATISERADE ANDAKTER I DOMKYRKAN Församlingens ungdomar medverkar under ledning av Geisor, Puska, Tollerander. Vi tar del av evangeliernas berättelser om det som hände Jesus under hans sista dagar i livet.

LAPTRÅSK

sö 29.3 kl. 10: Palmsöndagens familjemässa i kyrkan. Barnklängen deltar
ti 31.3 kl. 19: Passionsandakt i kyrkan
on 1.4 kl. 9.30: Vuxen-Barn i fh

LILJENDAL

sö 29.3 kl. 12: Palmsöndagens högmässa i kyrkan
må 30.3 kl. 19: Passionsandakt i kyrkan
on 1.4 kl. 19: Kyrkokören övar i Mariagården
Utfärd till Ekenäs: Sö 24.5 åker vi till Ekenäs där vi deltar i Kyrkomusikfestens festhögmässa. Lunch, guidning på museicentrum EKTAs utställning ”Helene Scriverhjerfs liv och konst”. Kaffe innan hemfärd. Pris 40€/pers., betalas i bussen. Start kl. 9.15 från Mariagården. Tillbaka ca kl. 19. Anmälan senast to 7.5 till susann.stenberg@evl.fi, tfn 044 722 9239.

LOVISA

Gudstjänst: sö 29.3 kl 10 i kyrkan, K af Hällström, S af Hällström. Efter gudstjänsten vinterskriftskolans lektion i församlingsgården
Pensionärsföreningen: ti 31.3 kl 13 i församlingsgården
Ungdomskören: ti 31.3 kl 14:30 i kyrkan
Morgenmässa: on 1.4 kl 8 i kyrkan

PERNÄ

Café Mikael: fr 27.3 kl. 10-12 i Mikaelsstugan, Jeannette Sjögård-Andersson, Pamela Westerlund.
Barnens påsk-kyrka: sö 29.3 kl. 15.00 i kyrkan, Minna Silfvergrén, Pamela Westerlund, Valentina

Strand.
Taizémässa: sö 29.3 kl. 18.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Marcus Kalliokoski.

Skolgudstjänst: ti 31.3 kl. 10.00 i kyrkan, Minna Silfvergrén, Pamela Westerlund, Valentina Strand, Marcus Kalliokoski.

Forsby pensionärskrets: on 1.4 kl. 13.00 i Mikaelstugan, Jeannette Sjögård-Andersson.

Stilla veckans texter och Astor Piazzollas musik: on 1.4 kl. 18.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Mia Aitokari, Glint-kvartetten.
Skärtorsdagens andakt med nattvardsgång: to 2.4 kl. 13.00 på Hemgården och kl. 14.00 i Lyckan, Minna Silfvergrén, Jeannette Sjögård-Andersson, Marcus Kalliokoski.

Skärtorsdagens nattvardsgång: to 2.4 kl. 18.00 i kyrkan, Robert Lemberg, Jeannette Sjögård-Andersson, Marcus Kalliokoski.

SIBBO

Sibbo kyrka: Sö kl 12 mässa med välsignelse av hjälpledare. Camilla Ekholm, Helene Liljeström, Lauri Palin, Kjell Lönnqvist, Patrik Frisk, gudstjänstgrupp. Söndagsskola i Kyrkoby församl. hem.
Besök av Kalle Augustson: Fr 27.3 kl 18:30, Kyrkoby församl. hem. Arr. med Kyrkobrodererna och KU.
Bachs Johannespassion: Lö 28.3 kl 18, Sibbo kyrka. Köreerna Oremus & Sorones, orkestern Castor et Pollux. Program 15€.
Arr. Församlingarna i Sibbo, Sibbo kommun, Keravan seurakunta, Tuusulan seurakunta.

Andakter i stilla veckan i Sibbo kyrka: Må kl 18, andakten hålls av Diakonisyföreningen. Ti kl 18, andakten hålls av Kyrkans Ungdom. On kl 18, andakten hålls av församlingens ungdomar. Kvällsté och möjlighet till samtal efter andakterna.

Barnens påskkyrka: On kl 9:15 och 10, Sibbo kyrka. Isabella Munck, Ekholm, Palin.
Skärtorsdagens mässa med Johannespassionen: To kl 18, Sibbo kyrka. Liljeström, Palin, Ann-Christine Wiik.

HELSINGFORS PROSTERI

JOHANNES

Mer information på Johannes hemsida: www.helsingforsforsamlingar.fi/johannes

Fr 27.3 kl. 10-11.30: Knatterytmi i Hörnan, Högbergsgatan 10, gatunivån. För barn över 1 år. Wiklund.
kl. 12.15-13.30: Veckolunch i Högbergsgården, Högbergsgatan 10 E. Välkommen på middagsbön i Johanneskyrkan kl. 12.

Sö 29.3 kl.12: Högmässa i Johanneskyrkan. Westerlund, Terho, Almqvist, Enlund. Kyrkkaffe.
kl. 16: Familjemässa i S:t Jacobs kyrka. Repo-Rostedt, Enlund, Natalie Ball, S:t Jacobs barnkör. Kyrkkaffe.
kl. 18: Musik i Johannes i Johanneskyrkan. Fr. Couperin

(1668-1733): Leçons de Ténébres. Katja Vaahtera, Nina Fogelberg, sopraner, Markus Kuikka, viola da gamba, Assi Karttunen, orgelpositiv.
Må 30.3 kl. 12: Påskgudstjänst med Minervaskolan i Tempelplatsens kyrka.

kl. 19: Passionsandakt i S:t Jacobs kyrka. Lindström, Enlund.
Ti 31.3 kl. 12: Lunchmusik i Gamla kyrkan med Anna Maria Böckerman.

kl. 19: Korsvägen i Johanneskyrkan. Busck-Nielsen, Westerlund, Enlund.
kl. 19: Passionsandakt i S:t Jacobs kyrka. Heikel-Nyberg, Böckerman.
On 1.4 kl. 18: Veckomässa i Gamla kyrkan. Busck-Nielsen, Almqvist.

kl. 19: Passionsandakt i S:t Jacobs kyrka. Heikel-Nyberg, Fogelberg.
Middagsbön: i Johanneskyrkan må-to kl. 12.
OBS! Vid inbetalning till Gemen-samt Ansvar använd referensnumret 305721. (Tryckfel i J 12).

MATTEUS

Matteus hemsida: www.matteus.fi
MATTEUSKYRKAN Åbohusvägen 3
Sö 29.3 kl. 12: mässa med små och stora, Rönberg, Daniela Forsén och Matteus barnkör. Kyrkkaffe, saft och bröd.
Må 30.3 kl. 18: påskvandring för familjer. Ingång via kyrkan. Alla får ta del av påskvandringarna som dagtid förevisas för daghemsbarn. Nio stationer, dvs scener ur stilla veckans händelser är uppsatta i Matteuskyrkan. Scenerna består av små dockor och figurer i varierande omgivning.

Vi deltar genom att sjunga och lyssna. Ingen förhandsamälän.
Må 30.3 kl. 19: påskvandring för vuxna, ingen förhandsamälän. Ingång via kyrkan. Se kl. 18.
On 1.4 ingen morgonmässa
On 1.4 kl. 18: MU-mässa, Matteus Ungdom –mässa, Hallvar. En kort mässa med bönevandring, kyrkfika efteråt.

On 1.4 kl. 18-19: RostRöst i Öst (2 vån), Mimi Sundroos.
On 1.4 kl. 19: Musik i stilla veckan. Cantus Novus-kören, dir. Katri Vesanen, Anders Forsman, orgel, Lars-Olof Ahlfors, Jukka Pakari-nen. Fritt inträde. Musik från Piaa Cantiones-samlingen samt av Victoria, Pärt och Kreek.

PETRUS

www.petrusforsamling.net
Fr 27.3:
– **kl. 10 Musiklek:** i Haga, Vesperv. 12 A. Musiklek för barn 0-4 år med förälder. Vi bjuder på kaffe, saft och smörgås. Ledare Sussi Isaksson.
Sö 29.3:
– **kl. 10 Högmässa:** i Munksnäs kyrka, Tegelst. 6. Thylin, Ahlberg. Kyrkkaffe.
– **kl. 10 Högmässa:** i Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Sandell, Hilli.
– **kl. 15.30 Puls-gudstjänst:** i Ha-

RADIO & TV

Andrum kl. 6.54

(med repris 9.10)

Fre 27.3 Sarah Tiainen, Jakobstad
Lö 28.3 8.53 Familjeandakt. Lars Collmar läser ur sin bok *Helga Hund i Betlehem* (repris från 7.5.2005)
Må 30.3 Ann-Sofi Storbacka, Ekenäs
Ti 31.3 Ann-Sofi Storbacka, Ekenäs
Ons 1.4 Ann-Sofi Storbacka, Ekenäs
To 2.4 Ann-Sofi Storbacka, Ekenäs.

VEGA

Aftonandakt kl. 19.15

Fre 27.3 Psaltarens poesi. Uppläsare: Karl-Johan Hansson (repris från 30.10.2002) **Lö 28.3** 17.58 Ett ord inför helgen, Närpes kyrka.
Sö 29.3 Henrik Perret, Helsingfors
Må 30.3 Margareta Puiras, Ekenäs
Ti 31.3 Margareta Puiras, Ekenäs
Ons 1.4 Margareta Puiras, Ekenäs
To 2.4 Margareta Puiras, Ekenäs.

VEGA

Gudstjänst kl. 13.03

Sö 29.3 Gudstjänst med Närpes församling. Predikant och liturg: Marcus Jakobsson. Organist: Sam Lindén. Kantor och körledare: Gerd Lindén. Körer: barnkören Glad Ton och Laudate-kören. Textläsare: Andrea Holmberg och Staffan Holmberg.

VEGA

gasalen, Vesperv. 12 A. Barnkyrka.
Må 30.3:
– kl. **19 Andakt:** i Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Sandell, Hilli.
– kl. **20 Aktläsning:** i Munksnäs kyrka, Tegelst. 6. Thylin, Bergman.
Ti 31.3:
– kl. **9.30 Påskvandring för daghem:** i Malms kyrka, Kommunaltv. 1. Påskvandring i grupper för daghem kl. 9.30, 10, 10.30 och 11.
– kl. **17 Petrus barnkör:** i Munkshöjdens församlingshem, Raumov. 3. Välkomna alla barn från 5 år uppåt! Ledare Liisa Ahlberg.
– kl. **19 Andakt i Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Sandell, Hilli.**
– kl. **20 Aktläsning:** i Munksnäs kyrka, Tegelst. 6. Kass, Ahlberg.
On 1.4:
– kl. **13 Onsdags-söndagsskola:** i Månsas kyrka, Skogsbäcksv. 15. Söndagsskola för dej som är 9 år och uppåt. Berättar om Jesus, mellanmål och lekar. Ledare Sussi Isaksson.
– kl. **19 Andakt i Äggelby gamla kyrka, Brofogdev. 12. Sandell, Hilli**
– kl. **20 Aktläsning:** i Munksnäs kyrka, Tegelst. 6. Thylin, Ahlberg.

■ **HELSINGFORS PROSTERI**
Tomasmässa firas: tisdag 7.4 kl.19 i Johanneskyrkan. Mötet med den uppstående. Predikan av Maria Sten. Liturg Tomas Ray. Speaker Ritva Saario. Efteråt tēstund.
Det finns ännu plats på specialskriftskolan 9-13.6.2015 på Lärkkulla stiftsgård i Karis. Anmälningar: till ledarna, omsorgspastor Ben Thilman, tfn 0400602829 el Kristina Jansson-Saarela, tfn 09 2340 2540.
Församlingarnas samtalsjänst dejourerar: på tfn 01019-0072 (från utlandet +358 1019 0072) varje kväll kl.20-24. En webbase-rad hjälptjänst finns på adressen <http://evl.fi/natjour>
Användaren behöver inte uppgge namn, e-postadress eller andra uppgifter som kan leda till identifiering utan väljer själv en signatur och ett lösenord. Ring eller skriv när Du behöver stöd!
KAMPENS KAPELL: är öppet vardagar 8–20 och veckoslut samt helgdagar 10–18.
Mer info www.helsingforsforsamlingar.fi

■ **DEUTSCHE GEMEINDE**
So 29.3. um 11 Uhr: Gottesdienst zum Palmsonntag (Panzig)
Mo 30.3. um 18 Uhr: Passionsandacht (Panzig)
Di 31.3. um 18 Uhr: Musikalische Passionsandacht (Panzig)
Mi 1.4. um 18 Uhr: Passionsandacht mit Telemann-Kantate (Panzig)

MELLERSTA NYLANDS PROSTERI

■ **ESBO**
Högmässor sö 29.3 Palmsöndag: Esbo domkyrka kl. 12.15. Jäntti, Wikman. Kyrkkaffe i Sockenstugan. Handarbetsgruppens försäljning för mission och internationell diakoni.
Karabacka kapell: kl. 10 Guds-tjänst med små och stora. Jäntti, Wikman. Dagklubbens påskkyrka. Kyrkkaffe/saft.
Olars kapell, Månskivan 4 (OBS platsen!): kl. 10.30. Ahlbeck, Malmgren. Gemensamt Ansvar-lunch.
Sökö kapell: kl. 15. Gudstjänst med små och stora. Kanckos,

Malmgren, barnkören Stämsökarna. Servering.
Konsert: Esbo domkyrka sö 29.3 kl. 19–20. Boccherinis Stabat Mater. Esbo domkyrka söndag 29.3 kl. 19–20. Kajsa Dahlbäck, sopran, stråkensemblen Via Regale. John Emanuelsson, konsertmästare. Fritt inträde.
Stilla veckan:
Taizéandakt: Köklax kapell må 30.3 kl. 19, Ertman, Heikki Alavesa. Kvällste.
Kvällsmässa: Södrick kapell ti 31.3 kl. 18. von Martens, Natalie Ball. Servering.
Passionsandakt: Carlberg, Ungdomsv. 10 i Gammelgård, on 1.4 kl. 18. Rönnerberg, Malmgren.
Kretsar för pensionärer och daglediga kl. 13–15: Träffdax ti 31.3 kl. 13–15, Köklax kapell. Sökö kapell ti 31.3. Södrick kapell on 1.4, Karabacka kapell to 2.4.
Mer info: www.esboforsamlingar.fi och Esbobilagan i detta nummer av KP!

■ **GRANKULLA**
Fre 27.3 kl. 19 MYSIS-kväll för unga vuxna: i Sebastos.
Gäster: Roger Rönnerberg och Ulrik Sandell.
Sö 29.3 kl. 12 Palmsöndagens högmässa: Ulrik Sandell, Barbro Smeds, Grankulla kammarkör medverkar. Kyrkkaffe i övre salen.
Ti 31.3 kl. 9.30-11 Diakonimottagning: och brödutdelning.
Kl. 15 Tvåspråkig mentalvårdsgrupp: i Sebastos.
Kl. 18 Stilla veckans musikan-dakt: i kyrkan, Daniel Nyberg, Anne Hätönen.
On 1.4 kl. 10-12 Påskbasar: utför södra S-Market. Grankulla svenska Kyrkosyfoörening säljer bakverk (sött och salt), handarbeten och lotteri för Gemensamt Ansvar.
Kl. 13.30 Kyrkosyfoöreningen: i övre brasrummet.
Kl. 18.30 Meditativ andakt med taizésånger: i kyrkan (sångövning kl.18). Johanna Björkholm-Kallio, Anne Hätönen.
Retreat 8-10.5.2015 på Snoan i Lappvik: Välkommen på retreat till Snoan i Lappvik, Hangö. Retreatledare Gunnar Särs. Anmälningar till kyrkoherdeämbetet senast 30.4.2015. Tfn (09) 5123 722
Barnläger på Högsand i Hangö: Läger 1. För barn i åk 1–3. Tid 1–3.6.2015. Pris 55 €. Läger 2. För barn i åk 4–6. Tid 3–6.6.2015. Pris 70 €. Anm. till kyrkoherdeämbetet tfn. 09-512 3722: eller grankulla.sv.fors@evl.fi
Mer info: Marlen "Maami" Talus-Puzesh, 050-301 7467.
Vid anmälningen behöver vi veta, barnets namn, adress, ålder, dieter, allergier samt vårdnadshavarens kontaktuppgifter.
Pensionärläger 1-4.6 på Högsand i Lappvik: Temat är att lyssna. Vi har gemensamma träffar med barnen på barnlägret. Välkommen! Vi tar emot anmälningar fram till 22.4.2015. Pris: 80 euro/ dubbelrum, 100 euro/enkelrum. (andra än grankullabor: 120 respektive 160 euro). Grankullabor har företräde. Möjligheter till ekonomiskt stöd för lägret finns. Kontakta Catherine Granlund 050-439 3208 eller Karin Nordberg 050-343 6885.

■ **KYRKSLÄTT**
EFFA öppet på Lyan för åk 3-4: fre 27.3 kl.13.15–16. Info: Jenny Åkerlund tel. 050 376 1488.
Slöjdgruppen: lö 28.3 kl. 13 Sjö-kulla skola, Sjökvallavägen 285. Biltransport kl. 12 från församlingshemmets i centrum parkeringsplats.
Högmässa: sö 29.3 kl. 12 i Kyrksläatts kyrka. Lars-Henrik Höglund och Marcel Punt.
Påskberättelse för alla barnasinnade: må 30.3 kl. 9.30 och 10.15 i Kyrkslätt kyrka
Påskpyssel för alla åldrar: må 30.3 kl. 15–18 i Masaby kyrka.
Påskpyssel för alla åldrar: ti 31.3 kl. 13–16 på Lyan.
Tovningsgruppen: ti 31.3 kl. 17–19.30 på Oasen.
Passionsandakt på Stor-Raula i Lappböle: ons 1.4 kl. 18. Stråhlman, Joki.
Påskberättelse för alla barnasinnade: to 2.4 kl. 9.30 i Masaby kyrka.
Skärtorsdagsmässa: to 2.4 kl. 18 i Kyrksläatts kyrka. Anton Kukkonen, cello. Höglund, Joki.
SommarDax: dagläger 1-18.6 på Lyan för barn i åk 1-4. Pris: 50 €/vecka för församlingens medlemmar. Info och anmälningar: www.kyrkslattsvenska.fi. Frågor: jenny.akerlund@evl.fi, tel. 050 376 1488.
SensommarDax: dagläger 3-7.8 på Lyan för barn i åk 1-4. Pris: 50 €/vecka för församlingens medlemmar. Info och anmälningar: www.kyrkslattsvenska.fi. Frågor: jenny.akerlund@evl.fi, tel. 050 376 1488.
Kyrkoherdeämbetets tfn (09) 8050 8292: Epost kyrkslatts.svenska.forsamling@evl.fi
Mera info på www.kyrkslatts-svenska.fi

■ **TAMMERFORS**
Sö 29.3: Palmsöndagens högmässa kl 11 i SvH, Kim Rantala och Paula Sirén. Musik med Anioia. Kyrkkaffe.
Ti 31.3: Mammor, pappor o barn, kl 10 i SvH
Ti 31.3: Tisdagsklubben kl 13-15.30 i SvG
Ti 31.3: Stilla veckans konsert "Gallielealinen" kl 19, i Viinikka kyrka, Scaramella, kvinnokören Vox Cor, dir. Tarja Laitinen, Paula Sirén, orgel. Fritt inträde – programblad 5 € till förmån för GA-insamlingen. Välkommen!
Ons 1.4: Diakonikretsen; Stilla veckan ingen samling

■ **VANDA**
Barnens påskandakter: Fre 27.3 kl. 9.30 i Folkhälsanhuset, Vallmovägen 28. Ti 31.3 kl. 9.30 i Håkansböle daghem, Galoppbrinken 5. Ons 1.4 kl. 9.30 i S:t Martins kapell, Strömfåravägen 1.
Påskpyssel för hela familjen: lö 28.3 kl. 10-13 i Bagarstugan, Kurirvägen 1. Församlingens barnledare och hjälpledare finns på plats och hjälper dig. Material och servering bjuder församlingen på.
Högmässa: sö 29.3 kl. 10 i Helsing kyrka S:t Lars. Konfirmanderna medverkar. M. Fagerudd, A. Ekberg. Ta gärna med påskliljor, som välsignas i högmässan. Du kan sedan ge dem till någon som du vill göra glad.
Högmässa: sö 29.3 kl. 12 i S:t Martins kapell. M. Fagerudd, A. Ekberg.
Familjecafé: i samarbete med Folkhälsan må 30.3 kl. 9.30 -12 i

Martinisti församlingscentrum.
Sjöskog pensionärskrets: samlas ti 31.3 kl. 13 hos Ilse Lindberg. Gäst: Åsa Finne.
Veckomässa: ons 1.4 kl. 8.30 i Vanda svenska församlings diakonitrymme, Vallmovägen 5A, 2:a vån.
ViAnda-kören: övar ons 1.4 kl. 12-14 på Helsinggård, Konungsvägen 2.
Musikandakt: ons 1.4 kl. 18 i Helsing kyrka S:t Lars. K. Andersson. Kajsa Dahlbäck, sång, Niko Kumpuvaara, dragspel.

RASEBORGS PROSTERI

■ **EKENÄSNEJDENS SVENSKA Högmässor och gudstjänster palmsöndagen 29.3:**
kl. 10 i Ekenäs kyrka, M.Cleve, T.Wilman, P.Nygård.
kl. 12 i Snappertuna kyrka, M.Cleve, T.Wilman, P.Nygård.
kl. 12 i Bromarvs kyrka (ej HHN), S.Söderlund, S.Lindroos.
kl. 18 i Tenala kyrka, S.Söderlund, S.Lindroos.
Barnens påskkyrka: ti 31.3 kl. 9 och 9.45 i Ekenäs kyrka, T.Wilman, N.Burgmann, H.Holmérus.
J.S.Bach-Johannespassionen: ti 31.3 kl. 19 i Ekenäs kyrka. Goskören Cantores Minores, Finländska barockkorestern, dir. Hannu Norjanen. Solister: Tom Nyman, Jyrki Korhonen, Helena Juntunen, Teppo Lampela, Mati Turi, Tommi Hakala, Niklas Spångberg. Bilj. 25/20€, förköp Lippupalvelu.
Ungdomsgudstjänst: on 1.4 kl. 18.30 i Tenala kyrka, T.Blomfelt.
Ytterligare info: www.ekenasnejdensforsamling.fi

INGÅ

Fre 27.3 kl 18: israeliska danser i församlingshemmets källarvåning.
Sö 29.3, Palmsöndagen: kl 10 konfirmationsmässa i Ingå kyrka, Sjöblom, Hellsten, Gustafsson Burgmann.
Sö 29.3: kl 18 Konsert (Västnyländska kammarkören) i Degerby kyrka.
Ons 1.4: kl 14 syföreningen i Prästgården.
Tis 14.4: kl 9-12 inskrivningstillfälle till församlingens dagklubb för verksamhetsåret 2015-16 i dagklubbens verksamhetsutrymmen. Inskrivningen gäller barn i åldern 3-5 år, som fyller 3 år före 30.6.2015. Anmälningar tas också emot per e-post: karin.eklund@evl.fi.
Verksamhet på finska:
Tii 31.3: klo 17.30 varhaisnuorten kerho seurakuntatalon alakerrassa.
Ke 1.4: klo 18 Raamattupiiri Bläckhornetissa.

■ **KARIS-POJO**
Gudstjänster sö 29.3
kl. 10: Högmässa i S:ta Katarina kyrka, Karis.
kl. 12: Högmässa i S:ta Maria kyrka, Pojo.
On 1.4 kl. 18: Kvällsbön i fastetiden i S:ta Katarina kyrka.
Skärtorsdagens kvällsmässor 2.4
kl. 18: i S:ta Katarina kyrka, Karis.
kl. 19.30: i S:ta Maria kyrka, Pojo.
kl. 19.30: i Svartå kyrka. Kyrktaxi från periferin, ring pastorskansliet tfn 019 279 3000, senast onsdag 1.4.2015.
Mera info: www.karis-pojoforesamling.fi

HÖGMÄSSA BLOMMOR

Välsignade lilja

Besökarna uppmanas att ta med påskliljor till högmässan i Helsing kyrka S:t Lars i Vanda på söndag den 29.3 kl. 10. Under högmässan välsignas påskliljorna och efteråt kan de delas ut till någon man vill göra extra glad.

ESBO STIFT

■ **LOJO**
Veckoverksamheten fortsätter: <http://www.lohjanseurakunta.fi/> verksamhet
Ti 31.3. kl 13.30: Stilla veckans nattvardsgudstjänst i svenska kretsen. Virkby kyrka. Kuusmanen, Saario och Nurmi. Taxi.
Fre 3.4. kl.13.00: Långfredagens gudstjänst i Virkby kyrka. Kuusmanen och Saario. Kyrktaxi.
Sö 5.4. kl.13.00: Påskdagens Högmässa i Lojo kyrka. Kuusmanen och Saario, kyrkvård Sanna Jääskeläinen. Kyrkkaffe och kyrktaxi.

■ **TUSBY**
5.4 kl 13: Påskdagens högmässa i Tusby kyrka. Klemetskogs Kyrkosångare och kantor Enni Pöykkö, pastor Tiina Partanen. Kyrkkaffe.

REGION 2

ÄBOLANDS PROSTERI

VÄSTÄBOLAND
Pargas församlingsdistrikt:
Sö 29.3. kl 10: Palmsöndagens familjemässa i kyrkan, Wikstedt, Eklund-Pelto, Lehtonen. Dagklubben medverkar. Efter mässan pizzaservering i församlingshemmet. Utdelning av Barnens bibel till alla barn som fyller 4 år i år.
Må 30.3. kl 18: Passionsandakt i Agri-colakapellet, Wikstedt, Holmström. Kvartettsång.
Ti 31.3. kl 18: Passionsandakt i Agricola-kapellet, Wikstedt, Lehtonen.
On 1.4. kl 18: Veckomässa med taizé-sånger i kyrkan, Backström, Lehtonen.
Nagu kapellförsamling:
Sö 29.3. kl 11: Palmsöndagens familjegudstjänst i kyrkan, Granström, Taulio. – kl 14: Gemensamt Ansvar-lunch i församlingshemmet, lotteri och försäljningsbord.
On 1.4. kl 18: Passionsandakt i kyrkan, Granström, Taulio.
Korpo kapellförsamling:
Sö 29.3. kl 11: Palmsöndagens familjegudstjänst i Korpo kyrka, Killström, Granlund.
Houtskär kapellförsamling:
Sö 29.3. kl 11: Gudstjänst i kyrkan, Heikkilä, Heikkilä.
Iniö kapellförsamling:
Sö 29.3. kl 13: Gudstjänst med nattvard i Aftonro, Backström.

ÄBO
26.3.-2.4.2015
to 26.3. kl. 18: Öppen bönegrupp, ansvarsperson pia.siegrfrids@turku.fi
sö 29.3 kl. 12: Högmässa i Domkyrkan. Fredrik Portin (pred), Bäck (lit), Forsman. Åbo Pensionärsförenings 60+ kör, dir. Harry Dahlström. Barnhöra. Kyrkkaffe.
må 30.3. kl. 18: Passionsandakt i Aurelia (1 vän.). Öhman, Forsman.
ti 31.3 kl. 18: Passionsandakt i Aurelia (1 vän.). Öhman, Forsman.
ons 1.4 kl. 18: Passionsandakt i Aurelia (1 vän.). Duetsång: Christopher Sell och Marjo Danielsson.
to 2.4 kl. 14: Skärtorsdagsmässa i Aurelia (1 vän.). Anpassad för rörelsehindrade. Duetsång: Christopher Sell och Marjo Danielsson.
kl. 18: Skärtorsdagsmässa i Henrikskyrkan. Duetsång: Christopher Sell och Marjo Danielsson.

ÄLANDS PROSTERI

HAMMARLAND
29.3 Palmsöndagen: Familjegudstjänst 18.00
Sång- och dansgrupperna medverkar, Julia Westerberg, Ingemar Johansson, John-Adam Sjölund
Servering i Catharinagården efter gudstjänsten
29.3 Värmiddag med Marthorna: i Catharinagården kl 13–15.

JOMALA
Fredag 29.3 kl.18: Ungmässa i Prästgården
Palmsöndag 29.3 kl.11: Högmässa PB, EHH. Flera röster, 2 solister från AMI
Söndag 29.3 kl.18.30: Påskmusikal med barnkörerna och Laudamus

Måndag 30.3 kl.13-19: Påskpyssel
Måndag 30.3 kl.19: Korsvägsandakt
Tisdag 31.3. kl.18: Påskvandring för hela familjen.
Onsdag 1.4 kl.19: Korsvägsandakt
Torsdag 2.4 kl.19: Nattvardsgudstjänst KD, FE,EHH och Kyrkokören
Fredag 3.4 kl.11: Gudstjänst kaplanan, FE
Söndag 5.4 kl.11: Högmässa, kyrkokören KD,EHH,FE
Måndag 6.4 kl.13: Gudstjänst i Önningebymuseet, folgrupp

MARIEHAMN

28.03 Katolskmässa: kl. 10 i S:t Märten.
29.03 Högmässa: kl. 11 i S:t Görans, M P, G K, damkören Magnificat.
01.04 Påskvandring: kl. 19 i S:t Görans.
02.04 Påskvandring/lunchmässa: kl. 11.30 i S:t Görans, MW, AL.
Finskmässa: kl. 18 i S:t Märten, Sirkka Liisa Enqvist, Judit Deaki.
Mässa: kl. 19 i S:t Görans, J-E K, G K, Linda Söderström – flöjt.
Ingen sopplunch i församlingshemmet! Kyrktaxi mot beställning, tfn 19500

SUND-VÄRDÖ

Söndag 29.3 kl. 11.00: Familjegudstjänst i Sunds kyrka. Juanita Fagerholm-Urch, Kent Eriksson, Therese Kronqvist.
<http://sund-var道府orsamling.fi/>

NÄRPES PROSTERI

KORSNÄS

To 26/3 13.00: Molpe missionssyfoörening i Bykyrkan.
Fre 27/3 13.00: Solglinten i Församlingshemmet.
Sö 29/3 11.00: Palmsöndagsgudstjänst, Guy Kronqvist, Deseré och Jan-Ola Granholm, Sture Södergran m.fl. Scoutdubbing, program av konfirmanderna m.m.
Sö 29/3 12.00-14.00: Soppdag i Församlingshemmet till förmån för Baltikumvännernas biståndsverksamhet.
Sö 29/3 14.00: Baltikumvännernas årsmöte i Korsnäs församlingshem.
Må 30/3 19.00: Passionsandakt i Andelsbankens klubblokal, Harrström.
Ti 31/3 19.00: Passionsandakt i Helelnelunds byagård.
On 1/4 19.00: Passionsandakt i Taklax bönehus.
To 2/4 19.00: Nattvard i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm. Sång av Projektkören.
Fre 3/4 11.00: Långfredagsgudstjänst i Kyrkan, Guy Kronqvist, Deseré Granholm. Sång av Kyrkokören.

KRISTINESTAD

kristinestadssvenskaforsamling.fi
Församlingsafton: lö 28.3 kl 19 i K:stads förs.hem. Maj-Gret Lillsjö, Britt-Mari och Gun-Helen Andtfolk, Siv o Tom Bergman.
Högmässa: sö 29.3 kl 12 i Lappfjärds kyrka, avskedspredikan av prosten Johan Eklöf, lit. Lövdahl, kyrkokören, församlingsorkestern m.fl. medverkar. Kyrkkaffe med uppvaktningar i församlingshemmet.
Sång och orgelmusik: sö 29.3 kl 18 i K:stads kyrka. Maria Boumnick, Nilsson, andakt G.Teir, kollekt till Gemensamt Ansvar.
Bibelsamtal: sö 29.3 kl 18 i L:fjärds förshem, Saarinen.
Påskandakt för barn under skolåldern: må 30.3 kl 9.30 i K:stads församlingshem, ti 31.3 kl 9.30 i L:fjärds kyrksal.
Passionsandakt: må 30.3 kl 19 i Åsändans begr.kapell, Norrback, Martikainen, Nådehjonen, kl 19 i Henriksdals bystuga, Lövdahl, T.Ingues, kl 19.30 i K:stads kyrka, Saarinen, Nilsson.
Passionsandakt: ti 31.3 kl 19 i Härkmeri bönehus, Saarinen, Martikainen, damsånggrupp, kl 19 i Hed-Vestervik byagård, Lövdahl, Ingves, kl 19.30 i K:stads kyrka Norrback, Nilsson, T.Bergman flöjt.
Passionsandakt: on 1.4 kl 19 i Korsbäck uf-lokal, Saarinen, Martikainen, sängkvartett, kl 19 i Skaftung bykyrka Lövdahl, Nilsson, kl 19.30 i K:stads kyrka, Daniel och Erica.
Pärlbandet: fr 10.4 kl 19, samling för kvinnor i Krs förs.hem. "Livets pärlor", kl 21 nattvardsmässa. Anmäl senast 8.4 till Siv 040-7791325 eller pastorskansliet 06-221 1073

NÄRPES

Lö 28.3 kl 18: "Kvällsmusik i S:ta Maria" Stephen Ewans, piano
Sö 29.3 kl 12: Gudstjänst (radierad) Jakobsson, S.Lindén, G.Lindén, Glad Ton, Laudatekören, P.Sjölander
Må 30.3 kl 19: Aktläsning i Närpes kyrka Jakobsson, S.Lindén
Ti 31.3 kl 19: Aktläsning i Närpes kyrka Johan Eklöf, S.Lindén, Laudatekören
On 1.4 kl 19: Tvåspråkig passionsandakt

OAS UNGA

”Här är jag, Herre, sänd mig!”

UngOas ordnas i Vasa den 27–29 mars under temat

”Här är jag, Herre, sänd mig!”. Medverkar gör bland andra biskop emeritus **Erik Vikström**, **Jonas Björkstrand**, **Sebastian Widjeskog**, **Jakob Lillas**.

Platsen är Evangeliska folkhögskolan, Strandgatan 21–22. Mer info på www.ungoas.fi eller www.efo.fi.

i Närpes kyrka Johan Eklöf, S.Lindén, Santa Marian kuoro
Övermark
Sö 29.3 kl 10: Gudstjänst i Övermark kyrka Sture Wargh, P.Lassus, S.Lindén, Legatoelever
Må 30.3 kl 19: Passionsandakt i Räfsbäck byagård Johan Eklöf, Wikstedt
Ti 31.3 kl 19: Aktläsning i Räfsbäck P.Lassus, Wikstedt
On 1.4 kl 18: Aktläsning i Frönäs P.Lassus, Wikstedt
On 1.4 kl 19: Aktläsning i Bodbacka P.Lassus, Wikstedt
Pörtom
Sö 29.3 kl 18: Förbön och lovsång i kyrkan, Ingmar Rönn, Sundqvist, G.Lindén, G-B.Bäck, A.Jakobsson
Må 30.3 kl 18: Aktläsning i Pörtom kyrka Sundqvist, G.Lindén
Ti 31.3 kl 18: Aktläsning i Velkmoss by-stuga Sundqvist, G.Lindén
On 1.4 kl 18: Aktläsning i Sidbäck by-stuga Sundqvist, G.Lindén
OBS! To 16.4 kl 13: Pensionärsksamling i Korsnäs. Buss från Pörtom och Övermark. Anmäl till diakonissan senast 9.4 tel. 050-5611358

KORSHOLMS PROSTERI

BERGÖ

Fr kl 13: Träffpunkten i församlingshemmet. Gäst: Lars-Erik Björkstrand. Medv: Englund, Brunell.
Fr kl 20: Ungdomskväll i församlingshemmet. Mera info på Facebook.
Sö kl 14: Gudstjänst, Englund, Brunell.
Må kl 10: Familjeklubben.
Må kl 13: Minior.
Må kl 15: Junior
Må kl 19: Passionsvesper i kyrkan, Englund.
Ti kl 19: Passionsvesper i kyrkan, Englund.
On kl 19: Passionsvesper i kyrkan, Englund.

KORSHOLM

Gudstjänst: 29.3 kl 10 i kyrkan. Berg, Nordqvist-Källström och Iskmo strängband. Psalmintro kl. 9.45
Konsert i Korsholms kyrka: 29.3 kl 19 G.B. Pergolesi: Stabat Mater och J.S. Bach: Jesu, meine Freude (BWV 227). Medverkande: Susanne Westerlund, Wivan Nygård-Fagerudd, Korsholms kammarorkester samt Kammarkören Psal-lite. Dir. Rainer Holmgård och Susanne Westerlund. Biljetter 15€/10€.
Passionsandakt: 30.3 kl 18:30 i Smedsby församl.gård. Bergström-Solborg, Westerlund, Nordqvist-Källström och Kammarkören Psallite.
Passionsandakt: 31.3 kl 18:30 i Smedsby församl.gård. Berg, Holmgård och Kör för alla.
Passionsandakt: 1.4 kl 20 i kyrkan. Lindblom och Nordqvist-Källström
Skärtorsdagens kvällsmässa: 2.4 kl 20:15 i Smedsby församl.gård. Obs tid och plats! Lindblom, Nordqvist-Källström och kyrkokören. Kyrktaxi, K Båsk tel 0505426121; start 19:00 Karkmo, Toby, Helsingbyvägen, Laihelavägen, Vikby, Smedsby. T Lahtinen tel 0505585984; start 19:30 Grönvik, Iskmo, Jungsund, Singsby, Karperö-Daliback, Gamla Karperövägen, Smedsby Pellasbacken, Centrumvägen, K Öman tel 0500312293; start 19:00 Vällvik, Miekka, Veikars, Höstves, Smedsby.
ANMÄLAN till höstens dagklubb: i Smedsby, Niklasvägen 3, tas emot senast 9.4.
Ni kan anmäla barnen och bekanta er med dagklubben 7 och 9.4 kl. 8.30-10.

KVEVLAX

Tonårscafé: lö kl 19.
Familjegudstjänst: sö kl 10 Lundström, Andrén, barnkören.
Påskvandring: on kl 9-12 i kyrkan.
Stilla veckans andakter i kyrkan: må kl 20 Lundström, Andrén, Kvevlax Sångkör, dir Simon Granlund, piano Roger Holmlund
ti kl 20 Lundström, Andrén
on kl 20 Lundström, Andrén, Pensionärskören, Stråkdraget
to kl 20 kvällsmässa, Lundström, Andrén, Kyrkokören

MALAX

Palmsöndagens familjegudstjänst: 29.3 kl 18 i FH. Elever från Övermalax medv. Tornberg, Lax.
Den stora berättelsen: Boris Salo berättar passionsberättelsen enligt Markus on 1.4 kl 19 i kyrkan. Boken ”Berättarglädje”, som kan användas i en diskussionsgrupp, delas ut i kyrkan (så långt det räcker).
Skärtorsdagens Nattvardsmässa: 2.4

kl 19 i kyrkan. Kyrktaxi. Tornberg, Norrback, Lax.
Träffpunkt Socken: Loppis må 15-19, ti-on 10-14.
Onsdagar kl 10-14 för vuxna daglediga i Malax med omnejd. Vi umgås kring hälsofrämjande program och blir serverade varm sopplunch och kaffe för 3 euro.

PETALAX

Kvinnofrukost: lö 28.3 kl 9.30 Gäst: Birgitta Eklund Tema: Inre balans
Gudstjänst: sö 29.3 kl 11 Englund, Brunell
Passionsandakt: må 30.3 kl 19 i församlingshemmet Björklund, Brunell
Passionsandakt: ti 31.3 kl 19 i Nybygården, Björklund, Brunell, servering
Passionsandakt: on 1.4 kl 19 i församlingshemmet Björklund, Brunell

REPLIT

Högmässa: i Replot palmsöndagen kl. 10. Kaski, Wargh.
Lunch till förmån för missionsarbetet: Replot försh. palmsöndagen kl. 11-13, anm. senast lö till pastorskansliet 3520005 el Bertel Lindvik 050-5631523.
Minns du sängen?: I Replot kyrka palmsöndagen kl. 18. Allsång, familjekör från Närpes, solosång och musik. Kollekt till förmån för Evangeliska folkhögskolan.
VÄLKOMMEN!

SOLF

Gudstjänst: sö kl 10 Audas-Willman, Kronlund.
Stilla veckans passionsandakter: må kl 19 Audas-Willman, Vidjeskog, Strårkorestern
ti kl 19 Audas-Willman, konfirmanderna
on kl 19 Audas-Willman, Kronlund, Koralkören
to kl 19 Skärtorsdagsmässa, Audas-Willman, Kronlund, Fanny Willman sång.

VASA

TREFALDIGHETSKYRKAN
Palmsöndag: högmässa kl 13 Forslund, Andersson.
Aktläsning må: kl 18 Nord, Olle Victorzon, Mikael Heikius, Ulrica Berg, solosång.
Aktläsning ti: kl 18 Forslund, Stina Riska, Andersson, Vokalensemblen Röster, dir. Maria Timoshenko.
Aktläsning ons: kl 18 Hänninen, Olle Victorzon, Monica Heikius, Toivo Rolser, altviolin.
Skärtorsdag: familjemässa kl 18 Nord, Store, Stina Riska, Mikael Heikius, Trefaldighetskyrkans kör.
BRÄNDÖ KYRKA
Sunday Service: at 1 pm David Oliver.
Skärtorsdagsmässa: kl 19.30 Store, Nord, Andersson, Brändö kyrkokör.
DRAGNÄSBÄCKS KYRKA
Palmsöndag: högmässa kl 10 Nord, Andersson.
Aktläsning må: kl 19.15 Nord, Olle Victorzon, Mikael Heikius, Ulrica Berg, solosång.
Aktläsning ti: kl 19.15 Forslund, Stina Riska, Andersson.
Aktläsning ons kl 19.15: Hänninen, Olle Victorzon, Monica Heikius, Toivo Rolser, altviolin.
Skärtorsdagsmässa: kl 19.30 Jern, Stina Riska, Mikael Heikius.
SUNDOM KYRKA
Palmsöndag: högmässa kl 10 Lindblom, Patrik Vidjeskog, Garagebandet. Efteråt missionslunch i prästgården. Pris 8€ vuxna, 4€ barn (4-12 år).
Skärtorsdagsmässa: kl 19.30 Sandin, Monica Heikius, Toivo Rolser, altviolin.

PEDERSÖRE PROSTERI

ESSE

To kl 18.30: Bibelsits i Ytteresse bönehus. App. 11.
Fr kl 20: Ungdomssamling, Björkman.
Lö kl 9-14: Skriftskola i församlingshemmet (sommargruppen).
-kl 11-13: Soppdag till förmån för Gemensamt Ansvar i församlingshemmet. Möjlighet att äta soppa på plats eller köpa hem. Ta i så fall med eget kärl!
Pris: 8 €. Snabblotteri.
Sö kl 10: Gudstjänst i kyrkan, Granlund, Ravall, violin Jonas Borgmästars, sånggrupp. Textläsare: Niclas Fagerholm, dörrvärdar: Bäckby-Värnum-Humla.
-kl 14: Sammankomst i Punsar bönehus.
-kl 19: Konsert med Kronoby sångkör i kyrkan, dir. Tobias Elfving.
Må kl 19: Aktläsning i kyrkan, Granlund, Ravall, sång Christel Nyman.
Ti kl 19: Aktläsning i kyrkan, Granlund, Ravall, sång Sångens Vänner, dir. Bill Ravall.
On kl 19: Aktläsning i kyrkan, Isaksson, Ravall, sång Ann-Christin Storränk.

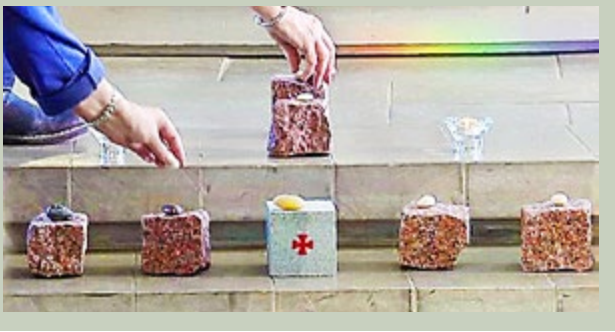
TV-GUDSTJÄNST

Stenmässa från Ekenäs

Anders Lindström som leder den speciella Stenmässan säger: ”Korset bär våra bördor, våra glädjeämnen, vårt liv. I Stenmässan får du föra dina sorger och din glädje till stenkorset.”

Flöjt **Pia Nygård**, orgel **Niels Burgmann**, sång **Helen Hollméus**. Assisterande präst **Monica Cleve**. Gitarr **Kjell Wikström**. TV-regi **Leif Lindgren**.
Yle Fem 29.3 kl 13.50.
Repris onsdag 1.4 kl. 15.40.

FOTO: YLE FEM

sa: Lassila, Wiklund, sång Johanna Lillthyllin. Kyrkvård: Bosund gårdsnummer.
- **kl. 18 Missionsafton:** i församlingshemmet. Missionär Christine Björkskog medverkar. Servering.
Ons 1.4 kl. 9.30 Påskkyrka: för de minsta, Sjöblom, Wiklund.

NEDERVETIL

Kvällsgudstjänst: sö 29.3 kl. 18.00 i kyrkan, Store, L-E Ahlskog.
Hiljaisen viikon hartaus: må 30.3 kl. 19.00 i kyrkan, Smedjebacka.
Stilla veckans andakt: ti 31.3 kl. 19.00 hos Margit Käsälä, Store, Smedjebacka.
Stilla andakt: on 1.4 kl. 19.00 i kyrkan.
Nepal afton: on 8.4 kl. 19.30 i fh, Kirsti Kirjavainen informerar om Nepal. Nepallesisk mat, avgift för maten tillkommer. Anmälan senast 2.4 till N. Plogman tel. 045 176 8383.

NYKARLEBY

Sö kl 11 Högmässa: Edman, Lilius. Obs. Tiden!
Må kl 19.30 Passionsandakt: Edman, Forsman
Ti kl 18 Påskvandring: fh, föranmälan till webmaster.nykarleby@evl.fi
- **kl 19 Årsmöte:** Kovjoki bönehusförening, böneh.
- **kl 19.30 Passionsandakt:** Sandvik, Forsman
On kl 19.30 Passionsandakt: Sandvik, Ringwall
MUNSALA
Sö kl 14 Högmässa: Pensala bönehus, Klingenberg, Lilius, Britt-Mari & Gun-Helen Andtfolk
Aktpredikan i Pensala bönehus:
Må kl 19: Jan-Erik Sandström, gitarrgruppen SALEM
Ti kl 19: Leif Erikson, Bernt Sandvik o Mats Sjöland
On kl 19: Lars-Erik Björkstrand & Jan-Erik Nyholm
JEPPÖ
Sö kl 12 Högmässa: kyrkan, Klingenberg, Johanna Sandberg
Må kl 19.30 Aktläsning: kyrkan, Erik Nygård violin
Tisd kl 19.30 Aktläsning: Thomas Södergård gitarr
On kl 13 Nattvardsgång: pens.bost.matsal
- **kl 19.30 Aktläsning:** Bernt Sandvik trumpet

PEDERSÖRE

Ung mässa: Fr 20 i kyrkan, Erikson, efteråt kyrkkaffe i Kyrkhemmet i Bennäs
Gudstjänst: Sö 10 i kyrkan, lit. Erikson, pred. Lembit Tammsalu (Estland), kantor Sune Sundelin, textläsare Kerstin Grev, dörrvärdar Edseöv nya
Nattvardsgudstjänster:
- Må 13.30 i Flyngårdets pensionärshem, Erikson
- Ti 14 i Pedersheim, Häggblom, Sandstedt-Granvik
Sångvävlar:
- Lö 19 i Forsby bykyrka, Yvonne Löf, Bernhard Söderbacka, servering
- Sö 19 i Katternäs bygd, Jan-Erik Nyholm & Eva Kronqvist, Gun-Maj Näse
Andakter:
- Lö 19 inför stilla veckan i Lövä bönehus, årsmöte, Erikson, kantor Sune Sundelin
- Sö 13 med nattvard i Lepplax bykyrka, årsmöte, Erikson, kantor Sune Sundelin
Sammankomster:
- Sö 15 i Flyngårdens bönehus, Stig-Erik Enkvist, tolkning
- On 19 Aktläsning i Flyngårdens bönehus
Andakter i stilla veckan i kyrkan:
- Må 19.30 Manskören, Erikson, Åsa Eklund, Sandstedt-Granvik
- Ti 19.30 Boris Salo berättar delar ur Markusevangeliet, musik Håkan Streng
- On 19.30 Kyrkokören, Häggblom, Sandstedt-Granvik
Symöte: Ti 14 i Hedbo seniorboende
Bibelkväll: Ti 19 i Kyrkhemmet i Bennäs
U-klubben: On 18 nattvardsgång i kyrkan
Mat efter familjegudstjänsten annandag påsk 6.4: vuxna 9 €, 5-12 år 5 €, 3-4 år 3 € och under 3 år gratis, familjepis 30 €, anmäl före 31.3 till Annika Snellman tfn/sms 040-3100448 eller förs.kansliet tfn/sms 040-3100440
Parmiddag 11.4: Kl. 19 i Kyrkostrands församlingshem, tre rätter 50 €/par, Mona & Bengt Häggblom, Lavi Öst, anmäl före 1.4 till rebecca.ekman@kyrkansungdom.nu, sms 045-2348072

PURMO

Sö kl 11: Gudstjänst i kyrkan, Portin, Johansson.
Må kl 19.30: Aktläsningar i kyrkan, Emaus bönehus och Avist bykyrka.
Ti kl 19.30: Aktläsning i kyrkan, Emaus bönehus och Avist bykyrka.
On kl 14: Nattvardsgång i Sisbacka pensionärshem, Portin, Granvik.

-**kl 19.30:** Aktläsning i kyrkan, Emaus bönehus och Avist bykyrka.
Skärtorsdagen 2.4 kl 14: Nattvardsgång i Purmohemmet, Portin, Johansson.
-**kl 19.30:** Nattvardsmässa i kyrkan, Portin, Johansson.
Långfredagen 3.4 kl 11: Gudstjänst i kyrkan, Portin, Granvik, påskkören.
Påskdagen 5.4 kl 11: Högmässa i kyrkan, Portin, Johansson, sång Nina Djupsjöbacka.
Annandag påsk 6.4 kl 11: Familjegudstjänst med mini-musikal, Mathias Forsblom, Portin, Johansson, Lassila, Häftiskören, m.fl. Efteråt lunch: köttfärslimpa, efterrätt glass. Anm för lunchen senast 31.3 till Carina, 0403 100 465.
Lotteri för Gemensamt Ansvar.
-**kl 14:** Påskfest i Emaus bönehus, Hans Sandberg, Joakim Förars, sång Britt-Marie och Gun-Helen Andtfolk, diktläsning Eivor Häggman.
ANMÄLNINGAR: till DAGKLUBBEN 2015-2016 tas emot på tfn 0403 100 464 eller 0403 100 460, senast 31.3. Gäller barn födda 2010-2011 (2012 i mån av möjlighet).

TERJÄRV

Läsmöte med Granö läslag i förs.h: to 26.3 kl.19. Vårdar: Satu och Mikael Granholm
Vandra genom GT: lö 28.3 kl. 9.30-17, Albert Häggblom. Anmäl gärna för matens skull (06- 8675033) senast 24.3.
Gudstjänst: sö 29.3 kl.10, khden, kantorn
Andakt i kyrkan: må 30.3 kl.19, Albert Häggblom, kantorn, duettsång
Andakt i kyrkan: ti 31.3 kl. 19, khden, kantorn, Mampa
Finsk andakt i kyrkan: ti 31.3 kl.20, khden, kantorn, Mariat
Andakt i kyrkan: ons 1.4 kl.19, khden, kantorn, kyrkokören

Bästa kunder, Helsingfors kyrkliga samfällighets centralregister **stänger undantagsvis på skärtorsdag 02.04.2015 Klockan 14:00.**

Centralregistrets personal önskar alla kunder glad påsk.

Bön inför stilla veckan

*Jesus,
det är svårt att förstå varför du måste lida och dö.
Det är svårt att förstå varför människor också nu lider så mycket.
Du som är starkare än vårt lidande,
du som vinner över döden
- trösta oss.
Amen*

Bönen är hämtad ur Monica Vikström-Jokelas Helgdagsboken – Barnens eget kyrkoår, Fontana Media (2006)
ILLUSTRATION:ARKVIBILD

Låt själen hinna i kapp också i skidbacken

Pricka en himlaport bland puckelpistarna! Kyrkan flyttar med påskturisterna till fjälls.

Påsen innebär högsäsong på skidorterna. Varje år firar tiotusentals finländare påsk i Lappland och kopplar av i skidspår och slalombackar.

Kyrkan följer sina medlemmar i spåret, och finns till hands för dem som vill ta sig tid för andakt och stillhet mellan åken.

Program i kapellen

Kapellen i Äkäslompolo och Levi erbjuder flera gudstjänster, andakter och konserter under stilla veckan.

Under påsen ordnas svenska gudstjänster både i St. Lars kapell i Äkäslompolo och i St:a Maria kapell i Levi. Årets fjällpräst är direktor Sixten Ekstrand från Kyrkans central för det svenska arbetet. Frank Berger och Simon Karlsson står för sång- och musikinslagen.

Satsningen är ett samarbete mellan Pedersöre prosti och Kyrkans central för det svenska arbetet.

Positiv respons

Enligt Sixten Ekstrand är erfarenheterna från i fjol mycket positiva. Det har sporrat till en liknande satsning också i år.

FJÄLLKYRKAN ERBJUDER påskfirande skidåkare möjlighet till stillhet och andakt mellan varven. Foto: Anette Forsström-Fellman

– I fjol hade vi över trettio deltagare i den svenska mässan i St. Lars kapell i Äkäslompolo på skärtorsdagen.

I Levi hade ett drygt tjugotal mött upp till långfredagens andakt, medan evenemanget Påskens sånger och psalmer i Raitismaja på påsklördagen samlade nästan femtio deltagare.

PÅSKENS GUDSTJÄNSTER I ÄKÄSLOMPOLO OCH LEVI:

Skärtorsdag 2.4

Kl. 22.00 Skärtorsdagens mässa i St. Lars kapell, Äkäslompolo

Långfredag 3.4

Kl. 16.30 Långfredagens andakt i St:a Maria kapell i Levi

Påsklördag 4.4

Kl. 19.30 Påskens sånger och psalmer i Raitismaja
Kl. 23.00 Påsknattens mässa (tvåspråkig) i St. Lars kapell i Äkäslompolo

206.

NYLAND

SFP RKP

*Kunnig.
Erfaren.
Pålitlig.
Stig in.*

Stig Kankkonen

Din kandidat i Nyland.

www.kankkonen.net

KRISTET SAMHÄLLSANSVAR

annonsen betald av stödgruppen

MARKNAD

ÖNSKAS HYRA

Mannen lärare i tjänst, kvinnan unistuderande söker stor tvåa/trea i centrala hfors eller omnejd från 1.6. Vi har en liten tax. Hyra max 1100e. 0503644183/Thomas

Bostad sökes. Hyra högst 750. H:fors, vanda, esbo. Röker inte. Inga husdjur. Flytttag 1.5. 0407776639/Tony

KÖPES

Köpes dödsbon samt källar- och vindstömningar. Ring Jens i Esbo, 0400313970

UTHYRES

Uthyrer ljus och trevlig trea 75m2 i Alberg/Esbo. 1050€/mån + vatten. 040-5112350

BERÄTTA OM DIN FÖRSAMLING!

Den här sidan finns till för dig. Roliga verksamhetsidéer, festliga jubileum eller en viktig gemenskap. Skriv, fotografera och berätta om vad som händer i DIN församling! Skicka in din artikel till redaktionen@kyrkpressen.fi. Redaktionen väljer och redigerar materialet.

I MIN FÖRSAMLING

Visste du att...

du kan lämna in din hyresannons via webben?

När du lämnar in via webben sparar du också serviceavgiften på 5 euro.

www.kyrkpressen.fi

VÅR ERFARENHET - ER TRYGGHET

Med omsorg och omtanke om Er Begravningsbyrå

Marjamäki

Även gravstenar m.m.

Herrholmsgatan 14, Jakobstad. Tfn 06 7231730 dygnet runt

Finlands Begravningsbyråers Förbund auktoriserad begravningsbyrå

MIDIYA ZAHIR HATAM

Kaikki ovat tasa-arvoisia! Alla är lika värda!

- Vanhustenhoidto ja vammaiset
- Aikareumsorg och handikapp
- Lapset ja nuoret
- Barn och ungdom
- Maahanmuutto
- Invandring

223

SFP RKP
Nyland Uusimaa

Annonsen betald av stödgruppen

Finska Missionssällskapet

Eftersom våra långvariga missionärers arbetsperioder avslutas sommaren 2016, söker vi

regionchefer till: Västra Afrika,
Mekong-området
Nepal

en koordinator för det kyrkliga arbetet i Nepal
(ansökningstiden förlängd, tidigare ansökningar beaktas)

en koordinator för det kyrkliga arbetet i Senegal

Vi har också några helt nya tjänster:

en koordinator för utvecklingssamarbetet i Mekong-området

en ergoterapeut till Kambodja

Ansökningstiden går ut 10.4.2015

Intervjuerna försöker vi ordna veckorna 17 – 20.

Närmare information och ansökningsblanketter finns på: www.suomenlahetysseura.fi/rekry

Tilläggsinformation ges av rekryteringskoordinator Raila Mantere, +358 43 8243 272, raila.mantere@suomenlahetysseura.fi

KÄRLEK · TRO · HOPP
- från människa till människa

FINSKA MISSIONSSÄLLSKAPET

INKAST ANN-KATRIN STORE

Given och eder
skall varda givet

VARFÖR SITTER du på vårt sjukhus? Varför kommer du och dina landsmän hit och tar våra jobb? Jag hörde mannens aggressiva frågor till somalitolken på kliniken där jag är ansvarig. Språkfrågor får mig att tänka på alla fyra stift. Osakliga frågor och påståenden om invandrare likaså. ”Som avdelningsskötare tillåter jag inte att Ni behandlar andra klienter osakligt, var vänlig och tigg om Ni inte har annat att säga”, sa jag med darr på röstent, då jag skyndat till väntrummet för att betolken om ursäkt för landsmannens beteende. ”Det gör inget, jag är van”, sa hon med ett svagt leende. Hon borde inte ha behövt vara van vid påhopp och jag borde inte ha bätt om ursäkt å hans vägnar, det borde han ha gjort själv. Hela situationen borde aldrig ha uppkommit. Detta hände för några år sedan.

INFÖR KOMMANDE riksdagsval deklarererar många kandidater att de vill stävja invandringen. Att ett parti är helt emot invandring var väntat, men jag har besviket konstaterat att många uttalat sig negativt om invandrare. ”Vi har inte råd att ta emot folk utifrån, vi ska först hjälpa de egna.” Men råd att ha uppvärmda trottoarer har vi. Och eldrivna uppumpade reklamfigurer, konstaterade jag en lördag i torgvimlet. Men att upplåta rum för människor som flytt krig och grymheter har vi inte möjlighet till. Det borde inte vara så att vi i Finland inte behöver dela på ansvaret för världens hjälpbehövande. I Lampedusa hjälper vanliga italienare de båtflyktingar som kommit levande i land. I Calais i Frankrike steker franska mammod crepes som de kvällstid för till dem som olagligt finns i det nedlagda flyktinglägret. Varje gång jag läser om vanliga människors insatser berörs mitt inre. Det finns varm mänsklighet i världen. Också i Finland, det vet jag.

Min farmor, född i slutet av 1800-talet, var en fattig kvinna. Hon blev tidigt änka med fyra barn, utan större möjligheter att försörja barnskaran. Släktingar tog hand om de två pojkar. Det jag minns mest av henne är hennes stoiska lugn då min faster, hos vilken hon bodde, ibland försökte tala henne till rätta. Hon delade med sig av sina få skärvar till kringresande zigenare eller andra hjälpbehövande som rörde sig på landet den tiden. ”Given och eder skall varda givet”, svarade hon lugnt. Saken var slutdiskuterad.

Given och eder skall varda givet. Jag tycker om det gammaldags, högtidliga språket. Det gäller ännu i vår moderna tid, även om det låter nästan banalt på nutidssvenska, ge så ska du få. Då, och om, vi öppnar våra dörrar, vårt lands gränser och våra hjärtan för främlingen som kommer till vårt land, får vi uppleva hemligheten i det gamla bibelordet.

Inte med baktanken att vi ska få någon slags ersättning för vår medmänsklighet. En riktigt gammaldags välsignelse kan komma över landet, över våra hem och vårt liv om i vågar prova.

Ann-Katrin Store har varit missionär i Senegal.

MYT VETENSKAP

Galileo Galilei och fängelsestraffet

I KP den 12 mars ingår en artikel med anledning av att boken *Galileo goes to jail* kommit ut i finsk översättning. I artikeln sägs att forskare i boken skjuter ned 25 myter om religion och vetenskap. Artikelns beskrivning av fallet Galilei fordrar en kommentar.

Rättegången mot Galilei hölls i juli 1633, så det är inte fråga om medeltiden. Galilei dömdes, men inte för att han skulle ha påstått att jorden var rund, det var bara en okunnig journalst som påstod att alla vet det. Galilei dömdes för att han, trots kyrkans förbud från 1616, hade fortsatt att försvara Copernikus lära att jorden rör sig kring solen. Hur saken framställs i boken vet jag inte, men då man av artikeln i KP kan få uppfattningen att Galilei inte ådömdes något fängelsestraff kan det vara anledning att berätta vad som hände.

”Han hade tvingats avsvära sig tron på Copernikus lära ygelse.”

Galilei dömdes av kardinalkollegiet till ”fängelse för en tidsrymd som vi fastställer efter behag”, samt att läsa de sju botpsalmerna högt en gång i veckan under tre års tid.

Galilei satt i förvar hos inkvisitionen under förhören, men efter domen kom han undan med ytterligare en natt. Sedan fick han besked om att straffet kunde avtjänas på ambassaden i Villa Medici och sedan

som husarrest hos ärkebiskopen av Siena, innan han ”av hälsoskäl” tilläts tillbringa resten av livet i husarrest i sitt eget hem.

Domen innebar i praktiken att han för all framtid var förhindrad att fortsätta att argumentera för sin övertygelse. Han hade tvingats avsvära sig tron på Copernikus lära och ett upprepat brott mot förbudet från 1616 hade därför inneburit att han hamnat på kättribålet. Så behandlade den katolska kyrkan vetenskapen för 400 år sedan.

I boken ”När jorden står stilla” (Leopardförlaget 2007) skriver Atle Naess så här: ”Ändå råder inget tvivel om att Galilei gick dödligt besviken och djupt nedbruten ur processen. Som den ende i klostersetlen visste han att domen

var lika monumentalt stupid som den var juridiskt korrekt. Här låste sig den katolska kyrkan i en hopplös intellektuell position, blind och döv, förnekare av ett alltmer uppenbart fysiskt faktum – en position som skulle bli ett av kyrkans mest pinsamma problem under hela dess långa historia.”

Det var först på 1900-talet som den katolska kyrkan officiellt erkände att Gailei hade rätt, men ännu vid Andra Vatikankonciliet på 1960-talet omnämns fallet i svävande ordalag. Det var först på 1990-talet som Copernikus landsman påven Johannes Paulus II medgav att kyrkan hade handlat fel.

RONALD HOLMÉN
Jomala

SEXUALITET UNGDOMAR

Låt dem som vill vänta göra det

I Kyrkpressen nummer 12 fortsätter herr Weissenberg sin argumentation för ungdomars rätt till sin egen kropp, den han inledde med en skrivelse 26.2. I februari skrev han: ”Med medlidande för de unga har jag insett att ”inget sex före äktenskapet” fortfarande förespråkas. Ungdomarna som vill ta sin tro och Gud på allvar vilseleds att tro att det är Gud till välbehag om de är avhållsamma.”

Nu säger han att han ingalunda förespråkar någon frihet här, och att det han rekommenderar inte har med otukt att göra. Jag har svårt att förstå varför doktor Weissenberg vill höra bibliska argument då han i slutet av sin insändare konstaterar att Bibeln ändå inte är någon faktabok i ämnet. Samtidigt påstår han att han har hittat svaret på livets mening i Bibeln. Hur i all världen kan han vara säker på det? Som jag redan försökte föra fram påminner Bibeln oss om att Guds Ande bor i oss, och vår kropp är då Andens tempel (1 Kor 6:18–20). Här utgår jag nog från att Bibeln åtminstone är en andlig faktabok, och att detta är sant.

I den bemärkelsen fräntas vi alla (ensam)rätten till vår kropp. Att Guds Ande bor i oss är framförallt någonting mycket positivt och en bra utgångspunkt till självkännedom. Det finns ingenting i människan som skulle vara främmande för Gud och vi kan vara säkra på att sexualiteten är någonting som han har skapat och också bäst känner till. Därför är det inte klokt att försöka rycka sig loss från Gud här. Kärnan i det nya förbundet är det här: ”Jag skall lägga min lag i deras bröst, och i deras hjärtan skall jag skriva den, och jag skall vara deras Gud, och de skall vara mitt folk.” (Jer. 31:33b)

Jag är av samma åsikt som herr Weissenberg om att Gud har skapat lagbundenheterna i universum (och i människan) och att vår uppgift är att ta reda på vilka de är. Min slutsats som kristen är dock en annan än hans. Jag tror att det bästa sättet att göra denna livslånga upptäcktsfärd är i samråd med Skaparen själv. Att ha Guds Ande boende i

”Jag tror att det bästa sättet att göra denna livslånga upptäcktsfärd är i samråd med Skaparen själv.”

hjärtat är ett mycket större privilegium än någonting annat. Också här finns en kraftkälla som gör att vi kan lyda Gud.

Herr Weissenberg gör inte klokt i att offentligt säga att ungdomar vilseleds att tro att sexuell avhållsamhet före äktenskapet behagar Gud. Samtidigt uppmanar han dem som har en annan åsikt om saken att stilla tigan om den! De flesta par som man i dag viger till äktenskap i kyrkan kommer från ett samboförhållande, och ingen säger ett pip om detta. Så jag har svårt att se varför är herr Weis-

senberg så bekymrad. Om vi ännu har en liten grupp kvar som vill vänta med sex tills de är gifta, varför inte låta dem göra det? Jag känner hundratals kristna ungdomar, både i Finland och i många andra länder, som har väntat med sex tills de är gifta och som är fullständigt nöjda med beslutet. Som en god humanist borde nog också herr Weissenberg unna dem denna lycka. Sedan är det kanske helt förståeligt att han i sitt yrke träffar människor som har olika problem. I mitt yrke, däremot, träffar jag mest lyckliga kristna ungdomar. Tack och lov för det!

ANTTI HÄMÄLÄINEN
Missionär

REDAKTIONENS TILLÄGG
Härmed avslutas diskussionen om ungdomars sexualitet på Kyrkpressens opinionssidor.

OPINION INFORMATION

Skicka insändaren till:

Kyrkpressen/opinion
Sandvikskajen 13, 00180 Helsingfors
E-post: redaktionen@kyrkpressen.fi

Insändare måste fördes med skribentens namn samt för redaktionens bruk även adress och telefonnummer. Anonyma inlägg accepteras endast i undantagsfall.
Obs! Insändarnas längd är högst 1 200 tecken. Redaktionen förbehåller sig rätten att förkorta insändarna.
Insänd text returneras inte.

BORDSBÖN DEBATT

För bra för att vara slentrian

Bloggaren **Amanda Audas-Kass** presenterar i ett av sina inlägg en ny infallsvinkel i frågan om bordsbön i skolan.

Bordsbönen som tradition i skolan har diskuterats hett i Peder-

söre på sistone. Audas-Kass, själv lärare, menar att traditionsargumenten urvattnar bönen som ett samtal mellan människan och universums skapare. Och tvång blir fel.

”Jag ber. På riktigt. Min bön är uttryck för tro, inte kultur. Och därför känns den obekväm i skolan.”

PÅSKENS GUDSTJÄNSTER

i Äkäslöppö och Levi

Med Sixten Ekstrand, Frank Berger och Simon Karlsson

Arr: Kyrkostyrelsen i samarbete med Pedersöre prosteri

Skärtorsdag 2.4
Kl. 22 Skärtorsdagens mässa i St: Lars kapell, Äkäslöppö.

Långfredag 3.4
Kl. 16.30 Långfredagens andakt i St:a Maria kapell, Levi

Påsklördag 4.4
Kl. 19.30 Påskens sånger och psalmer i Raitismaja, Äkäslöppö
Kl. 23 Påsknattens mässa (tvåspråkig) i St: Lars kapell, Äkäslöppö

Dina allra närmaste Apple-experten.

Nya MacBook Air 13"
128GB Flash minne. 1179€

MacBook Air

Vasa Hovrätts- esplanaden 19 06 319 7780	Seinäjoki Suupohjantie 45 0201 775 500	Villmanstrand Valtakatu 41 020 792 9210	Jyväskylä Gummeruksen- katu 6 010 320 9070
--	---	--	--

TM and © 2014 Apple Inc. All rights reserved.

Det var i blådens början. Kyrkoherden var på väg till en gudstjänst då bensinen tog slut. På en närliggande gård fick han låna bensin, men det fanns ingen dunk, utan han fick använda en potta. Då suckade en av församlingsmedlemmarna som iakttog det hela: – Ack, den som ändå hade en sådan tro.

599€

ACER E1-572 15.6"
Intel Core i7 | 8GB ram | 15.6 Full HD-skärm | 500GB hårddisk | Windows 8

399€

PACKARD BELL 15.6"
Intel Core i3 | 4GB ram | 500GB hårddisk | 15.6" HD-skärm DVD-RW station | Nvidia GT710 2GB | Windows 8

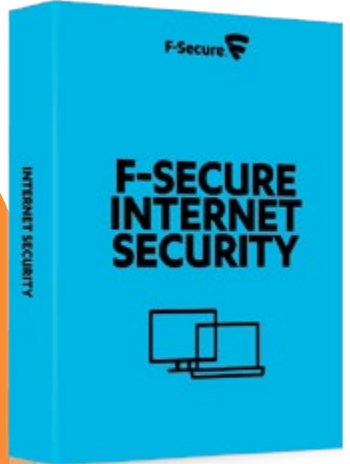

699€

ACER Aspire E5-771G-58Z3 17.3"
Intel Core i5 | 8GB Ram | 500GB + 8GB hybrid hårddisk 17.3" Skärm | Nvidia GT840 2GB | Windows 8

Specialpriser på utgående modeller!

www.multitronic.fi/utgaende

Dessutom får du 1 års F-Secure Internet Security med på köpet!

